

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELOFIZETÉSI DIJAK BRASSOBAN:

Egy óra 70 lej, negyedévre 190 lej, félre 360 lej,
egy évre 660 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELOFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 80, 1/4 évre 220, 1/2 évre 420, 1 évre 800 lej
Külföldre: 1/4 évre 370, 1/2 évre 720, 1 évre 1400 lej

Királyi szavak

A király ajkáról Temesvárt hangzottak el, ünnepi alkalommal, de az egész országnak szólnak, minden napokra, minden időre. A vallásos érzés áhitatával és mélységével hangzott a fejedelmi kívánság és akarat, hogy jó és igazságos atyja legyen Románia minden polgárának. Jó, aki megérti és enyhíteni igyekszik a nép, a milliók szenvedését, s igazságos, aki gyönyörűen méltatja az erőnyelket, sújtja és kárhoztatja a bűnöket. A hangsúly azonban, a minden polgáron van, annak a ténynek a megállapításán, hogy a románajku többségén túl másajku, másfajta polgárai is vannak e hazának és a király ezeknek is ép oly jó, ép oly igazságos uralkodója akar lenni, mint a tulajdonképeni, a fajszerinti románoknak.

A temesvári ünnepi lakoma asztalánál a király más üzenetet is küldött szét az országba. Megragadó, gyönyörű és jelentőséges intelmet az állam polgári és katonai hatóságainak, hogy a lakosság minden rétegével szemben egyformán előzékenyek és barátságosak legyenek és valamennyit tekintsek testvérüknek.

Ebben a felhívásban azonban nemcsak a legelső román embernek, a királynak jó és igazságos lelke szólalt meg, hanem a nemzeti kisebbségekkel való türelmetlen, méltatlan és jogtalan bánásmódot megbélyegző legfelsőbb bíróségi ítélete, mint váratlanul elhangzott, feltűnést keltő beszédéből kiténik, nagyon jól tudja, mennyi akadályt gördítenek ép az irányító hatóságok, a hivatalos szellem, a kormányzat mai rendszere a megértés, a megnyugvás, a társadalmi összhang útjába. Öfelsege ép a szomorú tapasztalatok alapján, egyenesen szükségessé tartotta, hogy emberiebb magatartásra hívja fel a hatóságokat és arra figyelmeztesse őket, hogy a nem románajku polgárok is egyenlőjügi fiaik ennek a hazának, tehát köztük és a vérbeli románok közt különbséget tenni nem szabad, s hogy az ország javára való munka csak akkor lehet eredményes, ha a közélet vezetői a nem románajku polgárokat is testvéreknek tekintik.

Jellemző jelenség, hogy a király mindezt szükségesnek tartotta elmondani és még jellemzőbb, hogy csak ezt tartotta szükségesnek elmondani. Az egész beszéd csak erről a tárgyról szólt, csak a nemzeti kisebbségekkel való igazságos bánásmódról, ami annak is a bizonyossága, hogy Románia belső konszolidációjának egyik legfontosabb feltétele ép a lelkek pacifikálása, a rend, jog és egyenlőség uralkodása a megteremtése, az állam valamennyi polgárának lélek szerinti megnyerése az építő, az újjáteremtő, a jövőt biztosító munkához.

Öfelsege temesvári beszéde bizonyára jótékony hatással lesz a romlott közviszonyokra és hozzá fog járulni amaz igazságtalanságok, keserűségek és panaszok enyhítéséhez, melyeket kormány és hatóságok igaztalan és erőszakos tettei támasztottak, s melyek egyrészt a parlamentben, másrészt a genfi Népszövetség előtt az egész világot foglalkoztató problémává sűrűsödtek. Öfelsege intelme külföldi benyomásokból is táplálkozott, s a vallásos lélek emberi jószágát és igazságérzetét a tapasztalat és bölcs belátás is erősítette. Ennek a hatása alól nem von-

hatják ki magukat többé az ország sorsának intézői, a nép előjárói és irányítói sem. A jószágnak és igazságnak, a megértésnek és testvéri indulatnak mégis csak urrá kell lennie a szíveken, a közéletben, a kormányzat rendszerén. Még egy Angelescunak sem szabad többé szembe szegeződnie népnymorító, lelkeket gyilkoló, kulturát fojtogató politikájával a királyi akaratnak, hogy a lakosság minden rétegével szemben egyformán előzékenyek és barátságosak legyenek a hatóságok és valamennyit tekintsek testvérüknek. Ezek a királyi szavak és a közoktatásügyi miniszter iskolát és egyházat üldöző rendszere kiáltó ellentétben s ellenmondásban vannak egymással. Ha azonban a miniszter ur és vele több más miniszter sem akarta volna meghallani a márványba vésendő remek királyi intelmet, öfelsege olyan olyan kegyes és ismételte meg előttük. Mert az a fáj-

dalmas helyzet, hogy öfelsege előzékenységre és igazságosságra kénytelen felhívni a polgári és katonai hatóságokat, kizárólag a kormányzat magatartásából, rossz példaadásából állt elő. Egy olyan kormány hatása alatt mely egyformán előzékeny és barátságos és testvéri érzületől van áthatva, a hatóságok, sőt a társadalom is a szeretet és szolidaritás szellemével telnek meg.

A nagyszerű fejedelmi nyilatkozat erkölcsi súlyához Románia nem románajku népi örömmel adják hűségük és lojalitásuk értékeit, midőn osztatlanul magukévá teszik öfelsege beszédének ezt a megállapítását is:

— Az itt élő lakosság minden rétege faji és nyelvi különbség nélkül hű alattvalója a trónnak és valamennyien különbség nélkül dolgoznak a haza felvirágoztatásán.

Locarnoban mindenkit a békevágy vezet

Mégsem szabad bizni abban, hogy megteremtik az igazi békét — Nyilatkoznak a külügyminiszterek — Németország kelet és nyugat felé egyaránt jó viszonyt óhajt

LOCARNO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Locarno városa tegnapi ünnepi díszbe öltözött, várva a locarno nemzetközi konferenciára összegyűlt vendégeket. A zászlókkal és a virágokkal gazdagon díszített igazságügyi palota előtt hatalmas tömeg várta a konferencia megnyitását. Magában a konferencia termében alig husz ember volt: a delegációk vezetői és mindegyikkel két három szakértő. A cseh és a lengyel delegáció nem jelent meg. A delegátusokat Rusca, Locarno város polgármestere üdvözölte, akinek Chamberlain válaszolt s azt a reményt fejezte ki, hogy a delegációknak sikerülni fog Svájc vendégszerető földjén helyreállítani a végleges békét.

Chamberlain a konferencia céljairól

Locarnoban a külügyminiszterek konferenciájára a világ minden részéből mintegy száznegyven újságíró gyűlt össze, akik előtt Chamberlain angol külügyminiszter kifejtette a konferencia programját és jelentőségét.

— Az a körülmény, hogy az újságírók ilyen nagy számban jelentek meg, — mondotta — bizonyítja, hogy az egész világ óriási érdeklődést tanúsít a mostani konferencia iránt. Tulzán nélkül mondhatja, hogy ennek a konferenciának az eredménye az egész világ szempontjából végtelenül fontos. Ezidő szerint öt hatalom képviselői cserélik ki eszméiket és keresik az eszközt, amely jobb megértésre vezet a népek között. Az utolsó években az egész világ szembenállt egymással, s valamennyi ország, azok is, amelyek nem vettek részt a háborúban, nyögtek azokat a viszonyokat, amelyek a békekötés óta uralkodnak. Meg lehet állapítani azonban, hogy minden ország, még az előbbi ellenségek is egyre jobban eltávolodnak a gyűlölködéstől és a multak keserűségének emlékeitől, mert ismét úszinte barátok akarnak lenni.

— A konferencia színhelyét — mondotta — szerencsésen választottuk meg.

Svájc légköre rendkívül kedvezőnek látszik ilyen nemzetközi konferenciára. Ide menekült a béke, ebbe a tiszta légkörű országba és mi itt keressük. Konferencia volt már a versaillesi békeszerződés megkötése óta nem egy Németország és a szövetségesek között, s mindegyiken javult a tárgyalások módja.

Ide most senkisémet jött követelésekkel

s mindenki teljes egyenrangúsággal fog a munkához.

De veszedelmes volna tulságosan vérmes reménységet táplálni a konferencia eredményéről,

vagy jóslásokba bocsátkozni, azonban azok a tapasztalatok, amelyeket a londoni konferencián is szereztünk, felbátorítanak bennünket arra, hogy a legnagyobb nehézséget el tudjuk hárítani, ha barátságos szellemben jövünk össze. A brit kormányt az az eltökélt szándék hozta Locarnoba, hogy multak hibáit kiküszöbölni igyekezzék. Hiszem, hogy a többi kormányt szintén ez a szellem tölti el. Valamennyiünket a békevágy kapcsol össze, s tudjuk, hogy feladatunk az, hogy megteremtjük az egész világnak az igazi békét.

Briand is nyilatkozott

Briand, francia külügyminiszter is nyilatkozott a sajtó képviselői előtt, s hangsúlyozta Franciaország kétségtelen jószándékait, s azt, hogy maga is el van telve attól a vágytól, hogy a konferencia problémáit teljes megelégedésre rendezék.

A német kormányt is békevágy tölti el

A Locarnoban időző negyven német újságíró ugyan csak tegnap fogadták Luther miniszterelnök és Stresemann kül-

A lej Zürichben nyitáskor 2.47 és fél

ügyminiszter. Mindketten kifejezték azt a reményüket, hogy most végre elérkezett az ideje az igazi béke megteremtésének. Luther hangsúlyozta, hogy a konferencia feladatai komplikálódtak azáltal, hogy a tulajdonon a biztonsági paktumot Németországnak a népszövetségbe való belépésével hozták kapcsolatba. Németországot leszerelték anélkül, hogy a békeszerződés rendelkezéseinek értelmében szomszédai is leszerelték volna. S német területet még mindig megszállás alatt tartanak. Ez a két körülmény Németország számára a békéhez vezető uton komplikált, speciális helyzetet teremtett.

Stresemann foglalkozott még Csicserin minapi nyilatkozatával és a hozzáfűzött kommentárokkal, s megjegyezte, hogy teljesen alaptalan az a feltevés, mintha Németországnak Csicserinrel az orosz kereskedelmi szerződésről folytatott beszélgetése a locarno konferencia ellen irányult volna. Maga Csicserin beismerte, hogy a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés nem különösebb szenzáció, hanem általában örövendes jelenség. Azzal az orosz aggodalommal szemben, hogy Németország a locarno konferencia miatt eddigi politikáját megváltoztatja és nyugati orientációt követ, megállapítható, hogy a berlini egyezmény kétségtelenül bizonyítja Németország jószándékait, s azt, hogy kelet és nyugat felé egyaránt jóviszonyt óhajt.

A konferencia programja

A locarno konferencia a kiadott hivatalos jelentés szerint mindenekelőtt a rajnai szerződésről tárgyal, azután a döntőbírói szerződés kérdéseit tanulmányozza. Már most azt hiszik, hogy már az első összejövetelen bizonyos nézetkülönbségek fognak felmerülni, s a németek felfogása szerint a konferencia csupán bevezetése a későbbi végleges összejövetelnek.

Francia vélemény szerint a locarno konferenciának kell véglegesen dönteni a keleti paktum ügyében is, de valószínű, hogy erről majd csak a konferencia végén határoznak.

Számolnak azzal, hogy a németek valamilyen formában felvetik a háborús felelősség kérdését is.

Olaszország szkeptikus

MILÁNÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Messagero jelentése szerint Olaszország teljes szépséggel kíséri a konferenciát, mert meg van győződve arról, hogy az nem hozza meg az igazi általános megbékülést.

Két héttig tart a konferencia

LOCARNO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egybegyűlt delegátusok megállapodtak abban, hogy a megnyitó ülésen Chamberlain fog elnökölni. Valószínű, hogy a konferencia legfeljebb két héttig tart.

Stresemannak a sajtó előtt tett kijelentéseiből kitűnik, hogy a németek tulajdonképpen három konferenciát terveznek: az elsőt, a jelenlegi a nyugati biztonsági paktumról, a másodikat ezzel párhuzamosan a keleti paktumról, a harmadikat pedig később, azután, hogy a kormányok és a parlamentek az első két konferencia határozatait ratifikálták. Nem lehetetlen, hogy az utolsó konferencia összeesik a népszövetség legközelebbi ülészakával.

Megkezdődtek a delegációk megbeszélései

Az egyes nemzetek delegátusai meggyeztek abban, hogy nyomban megkezdik a vitát a rajnai szerződésről. Miután a jogászok által kidolgozott szerződésnek egyes szakaszai tisztázásra szorulnak, meghívták a szakértőket is, hogy kezdjék meg az egyes szakaszok tanulmányozását. Az értekezlet hétfőn fél egykor végződött, s azt kedden délelőtt folytatják. Az egyes delegációk magán megbeszélései már ma megkezdődtek.

Új konfliktus magvai hintődnek el Locarnoban

Beavatott helyen nagyon érdekes helyzetképet adnak a locarno konferenciáról, és annak lehető következményeiről. Stresemannról köz tudomásu, hogy a német nagyipar érdekeinek a képviselője. Ő bizonyosan el fogja fogadni Chamberlain angol külügyminiszternek azt a ravasz tervét, amely tulajdonképpen Németország második körülzárását jelenti, de egyben Nagybritannia hegemoniáját biztosítja a többi európai hatalmak felett. Chamberlain terve Franciaország sakkbantartása Németország által, Németország sakkbantartása Franciaország által és végül Oroszország sakkbantartása Németország által. Szóval a legzseniálisabb kölcsönös sakkbantartási szervezet, amely ezenkívül teljessé teszi a Franciaország és Oroszország közé szorított Németország elszigetelését. Stresemann mégis el fogja fogadni Chamberlain tervét, mert a német nagyipar így akarja. Locarnoban a külügyminiszterek a béke biztosításáról tárgyalnak, de újból új konfliktus magvait hintik el.

A német-orosz egyezmény nem érinti a locarno megállapodásokat

A delegációk közös közleménye szerint egyhangulag elhatározták, hogy az általános

vita mellőzésével nyomban megkezdik a jogi szakértőtől Londonban kidolgozott szövetségi tervezet vitáját. Az egyes szakaszokról azonnal megállapították az egyetértést, másokat a jogászokhoz utasították, vagy megjavításukat az értekezletnek tartották fenn. Chamberlain kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy örömmel állapította meg, hogy a német-orosz szerződés semmiképpen sem érinti a locarno tárgyalásokat.

Most kell jóvátenni a versaillesi tulkapásokat

WASHINGTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kormányhoz közelálló Washington Post a konferenciáról cikkezve azt írja, hogy most kell jóvátenni a versaillesi tulkapásokat. A lap dicséri a német diplomácia mérsékletét, amellyel a konferenciát lehetővé tette.

Merénylet készült Stresemann ellen?

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Berliner Tageblatt newyorki jelentés alapján közli, hogy ott hírek terjedtek el Stresemann ellen Locarnoban készülő merényletről. Allitól nagyszabású összeesküvés készült, s az összeesküvők meg akarták gyilkolni Stresemann. Valószínűnek tartják, hogy az egész csak rémhír. A lap megemlíti, hogy Luther és Stresemann elindulásuk előtt számos fenyegető levelet kaptak, s a berlini rendőrség erőyes intézkedéseket tett.

A kisebbségek kétféle kategóriája

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Galvinauskásnak, a litván kisebbségi politikusnak „gerf.” javaslatait elvetette a Nemzetek Szövetsége. Előbb valamennyi nagy hatalom és nagyratörő kishatalom képviselője a „gerf.” földig lemagasztalta, dicsőítette, méltatta, aztán melegen és lehetőleg könnyes szemmel sorra gratuláltak neki és végezetül egyhangulag elvetették az összes indítványait. Az a nagy érdeklődés azonban, amely Gent állásfoglalása óta a világsajtóban megnyilatkozik a kisebbségi kérdés iránt, a mellett szól, hogy a litván javaslat fölött nem lehet egykönnyen napirendre térni.

A Genfben megjelenő Journal de Genève-ben a lap hírneves külpolitikai szakembere; William Martin foglalkozik a kisebbségi kérdéssel s annak végleges megoldását ő is abban a szeltemben képzelel el, ahogy Galvinauskás. egységes konvencióra kellene szorítani az összes államokat, melyek a Nemzetek Szövetségében tömörültek s ez a konvenció tüzetesen megszabná a minoritások jogait és kötelességeit. Elisméri azonban W. Martin, hogy rendkívüli nehézségeket kell legyűrni, amíg ide eljutunk. A nehézség nemcsak a különböző államok különböző mértékű hajlandóságában, belátásában rejlik, hanem a kisebbségek kétféle kategóriájában is. Nagy különbség van ugyanis a kétféle minoritás között: egyik táborba azok tartoznak, kiket csak egy újonnan megvont határ választ el az anyaországtól, a másikba azok, kik teljesen elszigetelten

élnek az országban s a szomszéd államok egyikéhez sincs semmiféle kapcsolatuk. Az első kategóriát W. Martin nyilván a romániai magyarokról, a másodikat a szászokról mintázza le, noha ezt kifejezetten nem is írja meg. Az előbb érintett csoportja a kisebbségeknek igen nagy gondot ad és a probléma megoldása velük szemben kiváló állampolgárul képességeket igényel. Természetes vonzódásuk az anyaállam iránt és természetes idegenkedésük az új helyzettől szinte szükségkép illojálisakká teszi magatartásukat és bajos kihámozni, hogy melyek a helyzetük javítására irányuló őszinte kívánságaik, szemben azokkal a követelésekkel, amelyek vagy örökös elégtelenségükből fakadnak, vagy egészen más célokat akarnak szolgálni.

A második kategóriába tartozó kisebbségeknek sincsen semmi okuk sem arra, hogy illojálisan gondolkodjanak és viselkedjenek s az államnak nincs joga arra, hogy bizalmatlan legyen irányukban. Az ő problémájuk sokkal inkább belpolitikai, mint internacionális kérdés, az ő szenvedéseik földízhethetnek esetleg forradalmat, de sohase vezethetnek háborura.

A mérleg tehát ez: az első kategória problémájának megoldása nehezebb, de viszont sokkal fontosabb az állam biztonsága szempontjából; a másodiké könnyebb, de egy uttal lényegtelenebb is.

A nagytekintélyű publicista írásával idehaza csak a Neamul Romanesc, a Jorga Mik-

1007 II.

Minden nap szükséges

Hogy a bőr egészségét biztosítsuk elsősorban a porusok rendes működését kell biztosítanunk még pedig az ott gyülekező bőrmaradék eltávolításával. A Kadum-szappan mindennapi használata a bőrt jókarban tartja és az arcbőrt szépíti mert tudományos alapon a legjobb minőségű szerekből készül.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekkereskedésekben.

Nagybani elárúsítás: „Standard” drogéria, Bukarest.

Cadum szappan

Iós lapja foglalkozik. Megállapítja, hogy a cikk főleg Romániának szól, de az első sorban említett kisebbségi csoporttal — mondjuk ki — a magyar problémával nem törődve, csak azokról a minoritásokról beszél, a kék W. Martin szerint nem veszedelmesek az államra. A N. R. nem tudja elfogadni ezt az okoskodást, mert szerinte ezek a kisebbségek is — mondjuk ki; a szászók nagy veszélyt jelentenek, ha nem is irredentizmusuk révén, hanem külföldi befeketítő propagandájukkal, melyet fölényes kultúrájuknak hangoztatása mellett fejtenek ki. A N. R.-nek nagyon rosszul esik a fölénynek ez az érzete s azt a maga részéről jogosulatlannak minősíti. Nem baj. A fölény mégis csak meg van, s ezt igen hosszú időn át bajos lesz néhány hírlapi cikk elintézni.

A kérdés lényegét azonban nem fogja meg a N. R. és ez csak az lehet, hogy a kisebbségi probléma sürgős megoldását az állam érdeke ép úgy megköveteli, mint a kor szelleme. A kisebbségeket nem lehet állandóan ilyen kategóriákba osztani és veszedelmességi fokozatok szerint kezelni. A kisebbségi polgár ép olyan husból és vérből való polgár, mint a többségi. Első sorban dolgozni, haladni, gyarapodni, boldogulni akar s nem ér rá állandóan átsandítani a határon és rosszhíjszeműsködni. A kisebbségi követelések azért léteznek, mert léteznek kisebbségek elleni elnyomások. A kisebbségi ember azért érzi a kisebbségi mivoltát, mert ezt az államhatalom folytonosan érezteti vele. A veszedelem tehát, ha állambiztonsági szempontból vizsgáljuk a problémát, nem annyira a kisebbségek magatartásában, rejlik, hanem az államhatalomnak rosszul fejfogott kezelésében. És ha ezt meg nem változtatják, akkor a veszedelem ép úgy fenyegető lesz a kisebbségek részéről, mint ahogy veszedelmes a többségi nemzet fiainak tömörülésre vezető elégtelenedése is. A kisebbségi jogok és kötelességek kodifikálására azért van szükség, hogy az egyik fél túlkapó követeléseit ki ne váltsa természetesen a másiknak bosszantó, sértő, jogosulatlan szűkkeblűsége.

A probléma megoldása csak azért nehéz, mert a kormányzó fejekből hiányzik a belátáshoz szükséges agyvelő. Parva sapientia regitur mundus: hihetetlenül kevés ésszel kormányozzák a világot. A kisebbségek harca tehát voltaképp nem egyéb, mint harc a sötét koponyák ellen. És ezért olyan vigasztalan és reménytelen a mi harcunk. W. dr.

Nem szabad elsorvasztani a nagyváradi magyar színházat

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Gróf László szinigazgató ma beadványt intézett a városhoz, amelyben bejelenti, hogy inkább lemond a színház igazgatásáról, de nem mondhat le arról, hogy olyan napokon, amelyeken este román előadásokat tartanak, délután ne tarthasson előadást a magyar színház.

A szinügyi bizottság egyik legutóbb tartott gyűlésén ugyanis kimondották, hogy csak vasárnap, ünnepnap és szombat délután tarthatnak előadást a színházban. A szinügyi bizottságnak ez a határozata érthetetlen volt, mert ha eddig senki sem gőrdített akadályt a délutáni előadások elé, miért kellett ezt a határozatot épp az idén, a színház jubiláris évének kezdetén kimondani?

Gróf László beadványában utal a kolozsvári, aradi, temesvári példákra, a hol mindenütt tarthatnak hétköznapi napokon is délutáni előadásokat, sőt az is gyakori, hogy három előadást tartanak egy napon. A szinigazgató beadványával a legközelebbi tanácsülés fog foglalkozni s a jelek szerint módosítani fogják a szinügyi bizottság határozatát a magyar színház javára.

Ha könnyen és jól akar megtanulni románul, rendelje meg a most megjelent Dr. Dávid György-féle román nyelvtan és gyakorló-könyvet. Ara 80. lej. Hozzávaló nagy szótár Román-magyar és magyar-román rész együtt, egész vászon kötésben 180. lej. Brassói Lapok Könyvosztálya kiadása.

Aidjir átadása csak hadicsel volt

Abd-el-Krim új offenzívát készít elő

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától) A Párisban megjelenő lapok állítólag megbízható jelentései szerint Abd-el-Krim Aidjir elvesztése után dél felé vonult s attól husz kilométernyire, Hanumban ütötte fel főhadiszállását. A riffelek a toborzást állandóan folytatják.

Abd-el-Krim állítólag kijelentette, hogy Aidjir feladása tisztán csel volt, s csak arra

szolgált, hogy a riffelek új offenzívát készíthessenek elő.

Fezből érkezett távirati jelentések szerint a francia csapatok az egész vonalon folytatják az előnyomulást.

Megadta magát egy druz törzs

Bejrutból jelentik hogy Haimarsz Atrasz bég, a druz felkelők egyik vezére feltétel nélkül megadta magát Gameli tábornoknak.

Egy nap Ófelsége életéből

Mocsonyi Antal udvari miniszter interjúja

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától) Megírtuk lapunk mai számának más helyén, hogy Mocsonyi Antal udvari miniszter meglátogatta a vadászati kiállítást. Mocsonyi Antal a régi világban igen kedvelt tagja volt a budapesti Nemzeti Kaszinónak, ahova családjának magyar arisztokrata-rokonsága révén a meghítt barátságának számos köteleke fűzte s Bukarestben is megbecsülik értékes társadalmi kvalitásait. Sokan tudják Mocsonyiról, hogy lebilincselően finom, kedves modoru, grandseigneur, azt is hogy igen jeles vadász, de azt már csak a beavatottak tudják felőle, hogy egyike az ország legképzettebb, legtalentusosabb muzikásainak. Csaiádi tradíció a Mocsonyiaknál a kitűnő zenéi képesség és a király fővadászmestere sem hoz szégyent erre a nemes hagyományra, ha zongorához ül. Bámulatlan olvas lapról s a klasszikusokat tüzetesen ismeri, mégis leginkább akkor van elemében, ha a dalköl, és halkhatatlanainak hivatott interpretálói ki sérheti. Wolf, Brahms, és R. Strauss dalait mindenképp fölött szereti.

Aradi munkatársunk fölkereste Mocsonyi Antal minisztert, a király fővadászmesterét és megkérte, mondja el, hogyan tölti el Ófelsége a napot. A királyi családnak egyik legkedveltebb hite, kit nemcsak az uralkodó, hanem királyné, s a királyi pár gyermekei is elhalmoznak a gyöngéd szeretet megnyilatkozásaival, bizonyára leginkább hivatott arra, hogy Ófelsége magánéletéről beszéljen. A kedves modoru főur szívélyesen fogadta tudósítónkat s a következő intimításokat mesélte Ferdinánd királyról:

Románia uralkodója legjobban Szinájában érzi magát, szemmel láthatólag felvilanyozza őt a pompás levegő, a szép vidék, míg a nagyvárosi tülekedés lehangolja. Korán kel, reggel nyolc órakor soha sincs már ágyban. Kilenc órakor ül reggelijéhez: angol szokást követ, s ez a legfontosabb étkezése. Ilyenkor nuszételek is kerültek az asztalára, de legutóbbi betegsége óta szigorú diétán él. A felséges családon kívül vele étkeznek ilyenkor az udvari méltóságok betöltői is.

Délelőtt a kormány néhány tagját fogadja, akikkel hosszasan tárgyal kormány-

zati ügyekről. Ebéd előtt még kedves szenvedélyének, a golfnak is hódol a király. Csak a legutóbbi időben tanulta meg ezt a sportot orvosi tanácsra, de máris kitűnően játsza és sok régi golfmatadort lefőz.

Egy órákor tálalják a villásreggelit, mely a francia szakácsművészet minden finomságát dicsérő 3—4 fogásból áll. Ebéd után sohasem dől le Ófelsége: sétatúra indul, vagy autóba ül, igen sokszor egyedül. Mesterien vezeti királyunk a kocsit, minden csinját-binját ismeri az automobilnak. Bátorságával bölcsen párosul a legnagyobb elővigyázat: szeme-keze biztos és még legmerészebb utain is annyi óvatosságot képes kifejteni, hogy soha még a legapróbb szárnyas se került kocsija alá.

Meghatóan szereti Ferdinánd király az állatokat. Aki előtte oldalba lök egy kutyát — az eljátszotta jóindulatát és soha többé nem képes azt visszaszerezni.

Szenvedélyes, tanult bélyeggyűjtő Ófelsége aki állandó levelezésben áll a külföld szakembereivel.

Szabad idejében rengeteget olvas a király. Szepművészeti és történelmi tanulmányok a kedvenc munkái. Nagy zenebarát, ki egyetlen hangversenyről sem hiányzik s az Operának is állandó látogatója. Utazni, szép vidékben gyönyörködni, mindig nagyon szeretett.

Este 11—12 órakor tér aludni s az éjszakát nyugodtan, egészségesen alussza át.

Magánérinkezésében páratlan szívéllyesség és jóindulat jellemzi, igazi charmeur minden emberi fájdalomra reagál és minden bajon segíteni iparkodik.

Nyelvismerete egyenesen imponáló Ófelségének. Románul, németül, franciául, angolul és oroszul folyékonyan beszél, sőt magyarul is igen jól tud, sokkal jobban beszél Ferenc Józsefnél, kivel sokat együtt voltam.

Rejtély előttem, fejezte be az interjút Mocsonyi miniszter, hol tanult meg Ófelsége ilyen jól magyarul. Alighanem sokat beszélgetett a megboldogult Misu udvari miniszterrel, aki folyékonyan kezelte a magyar nyelvet.

Merényletet követtek el Románia szófiai követe ellen

A merénylet nem sikerült, a tettesek elmenekültek

BUKAREST. A Brassói Lapok tudósítójától.) Szombaton délután hat óra tájban vakmerő merényletet követtek el ismeretlen tettesek Románia szófiai követe ellen. Amint egy szófiai távirat jelenti, Bilciurescu követ feleségével, sógornőjével és a katonai attaséval automobilon Szófiából Drajevna felé ment. Az országuton egy zárt teherautóval ta-

lálkoztak, s amikor a két kocsi egymás mellé ért, a teherautóból lövéseket adtak le a követ automobiljára. A lövések szerencsére senkit sem sebesítettek meg. Az autón ülő felfegyverzett katona puskájából a teherautóra lőtt, de nem talált senkit. A hatóságok szigorú nyomozást indítottak, hogy a teherautóban ülő merényletet kézrekerítsék.

Megtörtént az Averescupárt és a haladópart fuziója

Trancu-Jasi erőteljes támadása a kormány ellen

BUKAREST. A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután az Averescu párt és a volt Marghiloman-párt vezetői az Eintracht teremben értekezletet tartottak, s ezen az értekezleten megtörtént a két párt fuziója. A haladópart képviselője nyilatkozatot olvasott fel, amelyben bejelentette a két párt fuzióját, utána pedig a néppárt tagjai közül több ben beszédben ismertették a jelenlegi politikai helyzetet. Felszólaltak Trancu-Jasy, Veleanu, Marin Teodor, Otetelesanu, Dimitriu Grostea, a besszarábiai averescanusok nevében pedig Cuciusa beszélt. Valamennyi között Trancu Jasy volt kereskedelemügyi mi-

niszter beszéde volt a legélesebb, aki újból felhívta a párt figyelmét arra a romlásra amelyet a liberális kormány idézett fel az országban, s amely erkölcsi, gazdasági és politikai romlásba vitte az államot.

Kifutó fiúk és lányok felvételnek

Cim 2345. szám alatt a kiadóban.

Nagybánya város ujjászületése

Nagyszabású építkezési tervek — A város csak most kezd belátni, mit nyer a megyeházával — Olcsó kő csón az építkezésekre

NAGYBÁNYA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lapokban is megjelenő gáncsok dacára is halad a megvalósulás felé az új megyeszékhely elhelyezkedése.

A harminc tagú bizottság, amelyet a múlt hó 12-én megtartott értekezlet kiküldött és amely előtt dr. Drágos kamarai képviselő e hó 1-én bukaresti útjának eredményéről beszámolt, — több apróbb bizottságra oszlott, melyek a tisztviselői építkezések mikéntjét vannak hivatva megoldani.

A Banca Nationala dr. Drágos és dr. Nyisztor előterjesztésére és elfogadott terve alapján hajlandó folyósítani egyelőre az állami letétekből

10 millió lejt 6 százalék kamat mellett

a tisztviselő lakások gyors felépítésére, amint az erre vonatkozó szaksterü okmányokat a városi hatóság összeállítja és megküldi.

Azonkívül ugyanily célból a Banca Nationala

magánosoknak is

nyújt kölcsönt a városi takarékpénztár útján, némileg magasabb kamatozás mellett.

Amidőn ez a kedvező eredmény a bizottsággal közöltetett, megalakult az építés előkészítő bizottság, a ház hely kijelölő bizottság és a pénzügyi bizottság, melyek azóta mindennap foglalkoznak szakkérdéseik helyes megoldásával.

A nőtlen tisztviselők számára átalakítják legénylakásokká az István szálloda 2-ik emeletét, amely épület amugy is a város tulajdona.

A tisztviselői lakásokat Giródtótfalu irányában tervezik, amely község Felsőbányával együtt Nagybanához csatoltatott. Visszont ezen községeknek Nagybanaya irányában kell terjeszkedniök.

A megyeháza, pénzügyigazgatóság és törvényszék hivatalos helyiségei számára alkalmas épületek vannak.

Ugyanis a kincstár bányagazgatóságot Felsőbányára helyezik át, tataroztatják a régi gimnázium épületét és hallomás szerint kisajátítják a főtéren levő gróf Dégenfeld-féle házat, amelyet két tér és két ucca fog körül, jelenleg pedig magánlakásokul és üzlethelyiségekül szolgál.

A hivatalos helyiségek és nőtlen tisztviselők elhelyezése tehát akadályokba nem ütközik, azonban a családok tisztviselői elhelyezése több gondot okoz, ámbár az átköltözködő hatóságoknak egyelőre csak bizonyos szekciói előzik meg az általános átköltöztetést.

Felsőbányát és Giródtótfalut lehetett Nagybanához csatolni — papíron, azért mégis csak 10 kilométernyi vonalat kell megfutni a vonatnak, amely naponta kétszer közlekedik fel és alá.

No, de tervbe van véve a vonatközlekedés sűrítése, motor és autóbussz járatok, beillesztése, amit készséggel fog teljesíteni az államvasut igazgatósága és magánvállalkozók nyereszkedési vágya.

De van itt más nehézség is. Ez sem elháríthatatlan, de kissé kitolja az építkezések megkezdését.

Nincs elegendő építési anyag!

Nincs téglá és nincs homok.

A város erdősegit az állam elvette s megnehezítette a kitermelést. A két tégláigelő körkemenre szükségletére elő volt irányozva kétezer köbméter tűzifa. Ebből csak 500 köbméter szállított ki a Lapo- erdőből a városi alkalmazott.

Nagybanayának építésre alkalmas homokja sincs, ezt fuvarral kell szállítani a Lapos folyóból, amely fuvaronként és fél-háromnegyed köbméterenként 180 lejbe kerül.

A sok milliós építkezéshez tehát alig áll rendelkezésre 6—800 ezer darab téglá, amelynek ára ezrenként, több állítás szerint 1500 lej.

Van azonban fuvarozásra kész téglája Zsibónak és Szatmárnak, amely jóval olcsóbb de ez a két város Nagybanayától 65—70 kilométer távolságra fekszik.

Mindezen nehézségek nem legyőzhetetlen akadályok, az egyenesen célratörő kitarítás megbirkózik velük.

A megyeszékhely idehelyezését a terv megszületésekor magunk is megmosolyogtuk, kivihetetlennek, utópiának tartottuk, most azonban már be kell látnunk és a hitetleneknek is csatlakozniuk kell, hogy ahol a

szívós, kitartó akarat erővé fejlődik, ott a sikernek be kell következni.

Az említett három egymással naponta permanenciában álló bizottság tagjai a következők:

Dr. Drágos Teofil képviselő, Fábán Lajos városi mérnök, dr. Gál Gyula orvos, Herczeg Pál mérnök, bányagazgató, Hirsch Jakab fakereskedő, dr. Maksay Mihály, bankigazgató, Rényi Béla mérnök, Siposs Dezső főmérnök, Tatorján István építésmérnök, dr.

Periognak kell lépnie a hadijog helyébe

Az interparlamentáris unió tárgyalásai — Napirenden a nemek egyenjogusításának kérdése

WASHINGTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az interparlamentáris unió német delegációjának öt nőtagja indítványt terjesztett elő, amelyben javasolják, hogy az unió vonja be tárgyalásaiba a nők jogainak és a nemek egyenjogusításának kérdését is. A nők a törvényhozás minden ágában egyenlő szavazati jogot követelnek a férfiakéval. A női delegátus beszédét az ülés nagy tetszéssel fogadta, s az indítványt az állandó bizottsághoz utalták.

Bene Sándor járás és agrárbíró, Krizsán Pál lapszerkesztő, dr. Ajtai Nagy Gábor ügyvéd, dr. Nyisztor Aurél szenátor, Juon Putianu agronom (földosztó), Révész János lelkész és lapszerkesztő, Stoll Béla bankigazgató, dr. Osian Gábor ügyvéd, Lengyel Béla gyáros, Pop László városi főszámvevő, Szucsú István kincst. számvevő főnök és dr. Troplovits Imre ügyvéd.

Dr. Drágos indítványára a bizottsági tagokat még kiegészítették Bálint Imre erdőtanácsossal, Jancsovits József, dr. Rosner István városi tanácsnokkal, Szász Lajos vas munkással, Tréger Lajossal és Wilder Péter gyógyszerésszel.

Az unió ezután határozatot fogadott el, amelyben sürgetik a nemzetközi jog kodifikálására kiterjedő általános terv végrehajtását. Az ezt megelőző vitában a német Svetting hangoztatta, hogy a hadijog helyébe a perijognak kell lépnie, s már a világháború tanulsága szerint is szükséges a nemzetközi jog továbbfejlesztése. Kijelentette, hogy ebben a munkában Németország hajlandó közreműködni. Svetting beszédét tetszéssel fogadták.

A politikai helyzet Magyarországon

Nagy felháborodás a vörösök külföldi beavatkozása ellen — A külügyi tárca sorsa — Bomlik-e a demokratikus blokk? — Külpolitikai tárgyalások

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lassan előlőben van az az általános és osztatlan felháborodás, melyet a Rákosi Mátyás-féle kommunista puccs-előkészület kapcsán a Rote Hilfe és a moszkvai nemzetközi munkássegély központi bizottsága keltett Magyarországra ügyeibe való beleavatkozásával. A magyar állam tudatában van annak, hogy a magyar igazságszolgáltatás nem lehet játéka a vörös diplomáciának és a különböző vörös szervezeteknek. Ha van Európában egyetlen állam, vagy szerv, amely jogosult és illetékes a bolsevizmus igazi művoltának elbírálására, úgy éppen Magyarország az, mert közvetlen tapasztalásból ismeri e szörnyűséges tanokat és gyakorlati alkalmazásukat. A kormányt éppen ezért hidegen hagyják a nagyon is gyanús forrásból eredő külföldi rágalmak és tiltakozások; tudja, hogy a külföldön minden tisztességes polgári társadalom a legtermészetesebbnek fogja találni a vörös veszedelem ellen való védekezésünket. És magyar részről fel fogják hívni a külföld figyelmét arra is, hogy a vörösöknek ez az intervenciója nem más, mint bizonyos politikai körök taktikai fogása, hogy hamis vádak koholásával elterelje az európai közvélemény figyelmét az egész Európán végigvonuló bolsevik aknamunka új főlőbbsánálról. A magyar polgári pártokra mindenestre összeforrasztóan hatott Rákosiék vakmerő kísérlete s különösen a jobb oldali pártok keresik a közös veszedelemmel szemben az ellentétek kiküszöbölésének a lehetőségét. A múlt heti minisztertanácsban szóba kerültek bizonyos rendszabályok is, amelyeket a kommunista szervezkedéssel kapcsolatban óhajtt a belügyminiszter életbe léptetni.

Az elmúlt napokban sok szó esett a kormány rekonstruálásának a lehetőségéről. E szóbeszédek kapcsán egyes sajtóorgánok a legantusiasabb híreket röptették világg, holott tény, hogy a közel négy év óta helyén levő kormány stabilitása egyik legfőbb tényezője annak, hogy megszilárdult, a külföldnek Magyarországra helyezett bizalma és ezt a kivívott bizalmat Bethlen István gróf nem óhajtja meggyöngyíteni azzal, hogy mélyreható változásokat tegyen a kormány körében. Amiről komolyabban szó van, hogy Walkó Lajos véglegesen átvenné a kereskedelemügyi tárcát s miután a miniszterelnök ismétlenül hiába kálálta fel a külügyi tárcát Teleki Pál grófnak, ezt a tárcát, amennyiben feltornyosodott munkája megenge-

di, Bethlen István gróf maga venné át. Ezt jelzi a külügyi téren működő fontosabb személyiségek újabb átcsoportosítása, valamint az a körülmény, hogy a Berlinbe távozó Kónya Kálmán helyére Khuen Héderváry Sándor gróf került, akit nemcsak személyes barátság fűz a miniszterelnökhöz, de aki számos külföldi tárgyalás során beigazolta már hivatottságát, rátermettségét. Van olyan verzió is, mely szerint Valkó Lajos lenne végleges külügyminiszter, míg a kereskedelmi tárcát Kállay Tibor venné át.

Ugyancsak kedves témája a napisajtónak ama kérdés feszegetése: véglegesen bomladozóban van-e az ellenzéki demokratikus blokk egysége, avagy sikerülni fog a mind gyakrabban mutakozó repedéseket újból összedótoztatni, a folytonos belső vízálykodásokra vezető ellentéteket elsimítani. Ugy véljük, mindinkább igazuk lesz azoknak, akik eleve életképtelen alakulásnak minősítették a blokkot. Mert ma, amikor a bolsevizmus oly véres mesgyét szántott a polgári és a munkás társadalom közé, szociáldemokratáknak és polgári elemeknek szövetkezése nem lehet tartós. Divergens összetételénél fogva — lévén szociáldemokraták és keresztényszocialisták demokraták és fajvédők, szabad királyválasztók és legitimisták ölelkezése — a blokknak nem lehetett egységes programja, ezért egyik kudarc a másik után érte, s ez a folytonos eredménytelenség a legkomolyabb formában megérlette a gondolatot, hogy a szociáldemokrata párt mellőzésevel új formában próbálják csoportosítani a polgári ellenzéket.

Az aktuális külpolitikai kérdések során nagy változban megállapították azokat a módokat és feltételeket, amelyek alapján megköthetőnek tartja Magyarország az osztrák gazdasági szerződést. Eredménnyel kecsegtetnek a közel jövőben a lengyelekkel való gazdasági kapcsolatunk érdekében megtett lépések is és a meginduló árucseréforgalom az őszi kampány végére várható. A lengyel-orsz közeledés pedig politikai okokból szükségessé teszi, hogy varsói követünk, aki hosszabb szabadságra jött Budapésire, a jövő héten ismét elfoglalja hivatalát.

BADGASTEIN. Badgastein város szocialista polgármestere a napokban lemondott állásáról, s most nyomtalanul eltűnt.

STRASSBURG. A párisi expressz összekötött egy tehervonattal. A fűtő és a fékező meghaltak, három utas megsebesült.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Kolozsvár

— Megalakult az UER. erdélyi fiókja. Ismeretes, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetségből több vezető tag kivált, mert a szövetséget belpolitikai munkára alkalmatlannak tartja. Egyelőre csak jogvédelmi szempontból tömörülnek a kiváltak, megalakítva az Uniunea Evreilor Romane (romániai zsidók egyesülése) erdélyi tagozatát. Ez alakuló gyűlés tegnap folyt le Kolozsvárott, amelynek során Jakóbi Mózes, a neolog hitközség alelnöke megnyitó beszédet mondott, majd Molnár Jakab a Tarbut-egyesület vezére tartott más fejtegetésben indokolta, miért mondott le a Zsidó Nemzeti Szövetség intézőbizottságának tagságáról és miért van szükség az UER szervezetének Erdélyben való kiépítésére. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után M. Salter (Bukarest) szólalt fel, rámutatva az óromániai és erdélyi zsidóság összes problémáira, amelyek szerinte teljesen azonosak s ép ezért csak közös erővel oldhatók meg. Kifejtette, hogy az antiszemitizmus milyen nagy károkat okoz nemcsak egyeseknek, hanem az egész országnak, s ezt az elfogult mozgalmat csak a meggyőzés fegyverével lehet leszerelni. Az UER tagja lehet minden zsidó, pártállásra való tekintet nélkül. Egyetlen cél most a polgári egyenjogúsítás kivívása legyen. Az UER-be való belépés nem jelenti az asszimiláció kérdésének felvetését, hanem csak azt, hogy a zsidóság jogvédelme megvalósulásra találjon az UER kötelékében.

— Kisorsolták a Kis-uradalmat. Óriási érdeklődés mellett tegnap sorsolták ki a Kis-uradalmat. A boldog nyertes a 13474. sz. sorsjegy tulajdonosa: özv. Hüpschner Károlyné székelyudvarehlyi lakos.

Temesvár

— A posta már előre tönkre teszi a karácsonyi vásárt. A posta ismert mizériái miatt a temesvári kereskedők nagy aggodalommal konstatalják, hogy a karácsonyi vásár máris veszélyeztetve van. El sem lehet képzelni azt a botrányos rendetlenséget, amely a posta csomagosztályában uralkodik. Hónapokról-hónapokra visszamaradt csomagok ezrei hevernek a raktházakban, anélkül, hogy azoknak illetékes helyre való juttatását csak meg is kísérelnék. Az alkalmazottak csekély létszáma képtelen erre az óriási munkára. Ujabbban a tekintélyesebb kereskedők akik leginkább érzik ennek a tarthatatlan állapotnak káros hatását, elhatározták, hogy egyenként egy vagy két embert hajlandók a postavám rendelkezésére bocsátani, akik a csomagok nagy tömkelegében városrészenként és alfabetikusan rendet teremtenének. Szó van arról is, hogy a vámtisztviselők túlóráznak, az így felmerült költségeket a kereskedők maguk viselnék.

Arad

— Állat és vadászkiállítás Aradon. Aradról jelentik: Vasárnap megnyílt Aradon az állat és vadászkiállítás, galamb lövészettel és kutyaversennyel kapcsolatosan. A kiállításra eljött Mocsonyi Antal udvari miniszter is, a jeles céllovó. Előbb résztvett a galamblovó versenyben, aztán megnézte a vadászkiállítást. Kijelentette, hogy a látottak őszinte elragadtatással töltik el s legközelebb kezdeményezni fogja Csernovitzban is egy hasonló kiállítás rendezését. A miniszter ezután hosszabb nyilatkozatot adott a Brassói Lapok tudósítójának, ezt azonban a lap zártára való tekintettel csak holnap számunkban közölhetjük.

Nagyvárad

— Uj pápai prelátus. Dr. Lestyán Endre, az újvárosi plebánia vezetője, kit egész Váradon becsülnék és szeretnek türelmességeért és kiváló szellemi kvalitásaiért, csak nemrég ünnepelte pappá szenteltetésének 25 éves jubileumát. A pápa most a pápai prelátusi méltóságot adományozta a jeles plebánosnak.

Marosvásárhely

— Maior prefektust fölmontették. Váratlan szenzáció erejével hatott meggyezerte a hír, hogy a kormány Maior prefektust fölmontette állásától. A prefektusi teendőket ideiglenesen Rosca szubprefekt látja majd el.

— A pótlétségi lesújtó eredménye. Marosvásárhelyen is szomorú eredménytel zárult a pótlétségi vizsgálat. Csak néhány lesújtó adatot említünk meg: A r. kat. gimnáziumnak 9 növendéke jelentkezett érettségire, ebből öt már az írásbelit se állotta ki, a többi négy a szóbelin bukott meg. A református kollegiumból 17 tanuló közül 8 elbukott az írásbelin, a megmaradt 9-ből is csak öten mentek át.

Nagykároly

— Tömeges elbocsátások a postán. Megírtuk, hogy a szatmármegyei postahivatalok számos kézbesítőjét, altisztjét és tisztviselőjét elbocsátották a szolgálatból, mert állítólag nem tudnak elég jól románul. Ugyanezen ürügy alatt újabban több nagykárolyi és szatmári postaaltisztet dobtak ki állásukból. A hatás már is mutatkozik: a posta nem képes lebonyolítani a forgalmat. Az elbocsátottak helyét nem képesek elegendő és megbízható személyzettel pótolni. A pályázónál csak azt nézik, tud-e románul vagy sem az illető. A nagykárolyi postahivatalnál elbocsátott kézbesítők helyett nem kaptak új embereket kellő számban, s egyet olyat is felvettek, aki már háromévig ült fogszámban zsebmetszés miatt, s aki ellen állítólag most is eljárás van folyamatban. Marosan György, a trafikosztály vezetője ellen is már számos panasz merült fel, bizonyos el nem számolások miatt, de bár állítólag elhelyezték, most is ott teljesít szolgálatot. Ugyanez a dohányelosztási főnök többeket meg is akart zsarolni. A postaigazgatóságnak intézkednie kell, hogy a közönséget megbízható és hozzáértő alkalmazottak szolgálják ki.

— Templomrablás. A katolikus templomot éjszaka feszítő vasakkal feltörték s a perselyekből a pénzeket elvitték.

Máramarossziget

— Tűzfészek a város közepén. Máramarossziget közönsége körében nagy az aggodalom, mert a hatóság megengedte egy tízezer literes benzintartály elhelyezését a benzintöltő állomás céljára, amely pontosan a város piacának közepén áll. Kis vigyázatlanság következtében könnyen lángbaborulhat a nagymennyiségű benzin, s akkor a városban kő kövön nem marad.

— Nem tud adót fizetni egy község. Jód község, amelyet a vihar egy hónappal ezelőtti elpusztított, memorandumot intézett a pénzügyigazgatósághoz, hogy nem képes adót fizetni, mert a község lakossága kivétel nélkül nyomornak néz eléje.

— Szüreti mulatság. A máramarosszigeti polgári kör vasárnap szüreti mulatságot rendezett, amely nagyszerűen sikerült. A polgári kör termeiben csőszleányok és csőszök magyar nemzeti viseletben magyar táncokat mutattak be. A szépségverseny nyertese Csizsár Ilus volt.

— Részeg asszony halála. Felsővíson özvegy Tomoyage Jánosné részegen lefeküdt az ágyba. Egy szikra lángra lobbantotta az ágyneműt, s a hirtelen támadt tűzben csontig összeégett az asszony.

Szatmár

— A szélhámos műkereskedő. Molnár Arpád, a nagyváradi Dorotheum üzletvezetője, közvetlenül szökése előtt, pár napig Szatmáron tartózkodott. Molnárnak pár évvel ezelőtt itt volt Akt név alatt műkereskedése és még ebből az időből is sokaknak tartozik. Szökése előtt a szatmári árvéreztő irodától 16 ezer lejt vett fel bonra, és több értékes tárgyat magával vitt azzal, hogy Nagyváradon árverezésre bocsátja. Már régebben átvett Pap Aurel, Liteczky Endre, Tóth Gyula, festőművészeket képeket nagyobb értékben, melyek szintén elvesztek. Geiger Zoltán halmai lakatostól közvetlen szökése előtt 20 ezer lejt vett fel kölcsön. Most már bizonyos, hogy Molnár Máramarosszigetnél átlépte a határt. Állítólag Párisnak vette útját. Molnár bukását az okozta, hogy az utóbbi időben hamisított porcellánokat adott el és egyes aranytárgyakról is kiderült, hogy az aranyuk — réz. A közönség e miatt elvesztette a bizalmát.

— A rokonok miatt. Szűcs Ferenc vetési lakos, a falu leggazdagabb embere még pénteken eltűnt hazuról. Ma egy használatlan istállóban felakasztva megtalálták. Szűcs hetven éves volt és néhány héttel ezelőtt egész vagyonát átiratta a rokonaira, akik azonban rosszul bántak vele és e miatt kereste a halált.

— Meglopott detektív. Bolzer Mária cseléd meglapta gazdáját, Danicel Constantin sziguranca detektívet. Több értékes ruhafélét vitt el. Letartóztatták és áradták az ügyészségnek.

Fogarasz

— Oktalan vásárló intézkedések. Fogarason néhány hét óta évtizedes szokás felborításával új vásári intézkedés lépett életbe, mellyel a gabonapiacot elhelyezték az iparosok sátraihoz szomszédságából és az u. n. fapiacra tették át, ahol most már túrheterlen zsúfoltságban a szekerek olyan tömege szorong, hogy egyik a másiknak forgalmi akadály. Ez az intézkedés súlyosabb érdeket is sért, mivel általa iparosaink és a főtéri üzletek jelentékeny forgalomtól esnek el. Annakelotte ugyanis a gabonaárus a kereslet szünetei alatt szívesen ellátogatott a szomszédos sátrakba, hogy szükségleteit bevásárolja, míg most kénytelen lesz megvárni, amíg áruján egészen tudatott és csak azután gondolhat a bevásárlásra, ha még szándékában lesz. Valószínűbb, hogy ehelyett a szomszédos szeszüzletekben és falatozóokban fog megfordulni, és a vásári szeszfogyasztásra valóssággal ráneveltetik. Ime egy példa, amely rávilágít, hogy a hatóságnak mily körültekintéssel kellene kezelnie az ily kérdéseket, ha szociális érdeket is ismer, amire ha nem gondoltak, mégis szembeötlő, hogy a városi közönség legszámottevőbb elemének, az iparosságnak érdekeit is semmibeveszik és csak csodálni lehet, hogy a hatóság ez intézkedést — saját népszerűségének is rovására — éppen a községi választások közelgő terminusa előtt sietett életbe léptetni.

Szilágyosomlyó

— Az iparostület visszakapta helyiségeit. Megírtuk volt, hogy július 23-án az iparosságnak mintegy 100 tagból álló küldöttsége kereste fel Tartila Aurel szilágyosomlyói polgármestert az iparostület tulajdonát képező s évek óta lerekvárt helyiségeinek visszaadása céljából. A polgármester annak idején a helyiségek visszaadását megígérte. Az ígéret most teljesedésbe ment, mert dr. Domsa Gyula prefektus hozzájárulásával az iparostület a kérdéses helyiségeket visszakapta. Az épületen lázasan folynak a szükséges renoválások, hogy hosszú időn át nélkülözött helyiségeit-otthonát az iparosság mielőbb elfoglalhassa.

Dicsőszentmárton

— Balázsfalva is megyeszékhellyé lépett elő. Sok huza-vona után véglegesen megállapította a kormány Kisküküllő vármegye új székhelyét és beosztását. Az új megyebeosztás szerint a megye székhelye ezentul nem Dicsőszentmárton lesz, hanem Balázsfalva. A volt 4 járás helyett a megyének hat: balázsfalvi, bonyhai, erzsébetvárosi, dicsőszentmártoni, hosszúaszi és radnóthi járása az eddigi 118 község helyett az új megyebeosztás szerint Kisküküllő vármegye W138 községből fog állni. Kisküküllő vármegyéből az új beosztás szerint: Nagyterem, Kisterem, Ujfalu, Nagycserged, Kicsgerged Maros-Torda vármegyéhez, Nagybuny, Topa, Soárd, Darlac községek pedig Nagyüküllő vármegyéhez csatoltattak. Ezzel szemben Kisküküllő vármegye kapott 29 községet, mégpedig: Holdvilág és Pród községeket Nagyüküllőtől, Magyarbükös, Gombostelke, Ozd, Medves, Magyarsülye, Herepe, Balázsfalva, Besenyő, Bosteni (?), Bocárd, Szászcánád, Bólgárcserged, Magyarcseregéd, Csesztve, Csufud, Székás, Alsókarácsonyfalva, Farkastelke, Monor, Ohába, Veresegyháza, Szászpatak, Sorostély, WTóhát, Tur, Tapu és Véza községeket Alsófehér vármegyétől.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.
Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek, vagy pedig bármelyik hirdetés iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok nyomdavidárlatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyébként 6 lej értékű valuta.

Csütörtök, október 8.

A nap: 6.22-17.45 — Hold: utolsó negyed 9-én. — Időjárás: Főleg éjjel hűvös, egyébként azonban tulnyomóan száraz idő várható.

Katolikus: Brighti. —
Protestáns naptár: Etelka —
Görög naptár: Pelágia —
Izraelita: 5686. Thisri 20. —

Október 6

A magyar nép halottak napja ez, amelyen szomorú szívvel gyújtjuk meg emlékezésünk mécsét.

1849 ködös őszi reggelén vaspántos ajtók zárjaiban megcsikordult a kulcs. Felnyiták a sötét, nyirkos cellák.

Vasra vert, dalás férfiak jelennek meg az aradi várfogház hosszú folyosóján. Tegnap hirdették ki előttük a halálos ítéletet, s ma reggel végre is hajták rajtuk. A földi törvénytörő, a rögtön ítélő hadbíró, a szabad sárga küzdő tizenhárom vezért érdemesnek találta a szégyenletes bitófára, és a »golyóra kegyelmezett« halálra.

Az elítéltek úgy állanak ott a vesztőhelyen, mint győzelmes hősök. Nyílt homlokuk, dacos tekintetük, magas foku erkölcsi bátorságra és önérzetre vall. Erzi mind a tizenhárom, hogy szent és igaz ügy szolgálatában vesznek el e napon. Nemzetük, milliók szabadsága most úgy követeli, hogy a telhetetlen zsarnokság áldozataivá legyenek.

A császárhimnusz dolyfős hangja felcsendül... Es Aulich, Damjanich, Nagy Sándor, gróf Vécsey, Török, Lahner, Kn zics, Pöltenberg, gróf Leiningen tábornokok nyakán összeszorult a bitófa kötele. Az aradi vár egyik sáncában pedig Kiss Ernő, Schweidel, Dessewffy tábornok és Lőrinc Vilmos ezredes, bekötött szemmel, átlótt testtel, holtan fekszenek egymás mellett.

Sóhajtozva hullanak a falevelek. A fűszálakon megvillan az őszi harmat. A természet együtt sir a magyar nemzettel...

Ugyanaz nap Pesten az Újépület előtt agyonlőtték gr. Batthyányi Lajost az első magyar miniszterelnököt. Halála után, elkésve érkezett meg a császár kegyelme. Az öreg Metternich elszőnyülködött az igazságtalan ítélet végrehajtásán s megbotránkozott az orosz cár is. Mindenütt a legnagyobb felháborodást keltette ez a hőhéri munka, mert Batthyányi nem volt esküszegő, nem volt forradalmár, minden tettével csak az alkotmányos szabadságot védte. Elítélésének nem volt jogos alapja, hisz a történelem nyíltan megemlíti, hogy Zsófia főhercegnő visszautasított szerelme, udvari armány, nemtelen bosszu ölette meg ezt a nagy férfit.

Október hatodika a bosszuálló ítéletek sorozatát nyitja meg. Nehány nap múlva bitó végzi ki Csányi Lászlót, aki nem menekült külföldre, mert a szabadságért elvérzett hazájában akart meghalni. Bárány József báró Perényi Zsigmond, a felsőház öreg elnöke, Szacsavay Imre a képviselőház ifjú jegyzője mindnyájan hőhéri kezére jutottak. A nemzet legjobbjai Olmütz, Josefstadt és Kufstein börtöneibe kerültek. És a császári önkény most már akadály nélkül megteremthette a nemzetek letiporásával az erőszakosan egységesített Ausztriát. Mert a Habsburg-dinasztia örök életre akart berendezkedni.

»Halálos tompa cserd uralkodik a Duna és Tisza mellékein és rejtett dühvel szívében viseli sorsát a nemzet.« — jegyzi föl az idők egykori krónikása. Igen! Ez a halálos tompa csend a kimondhatatlan fájdalom mindezt megbénító kétségbeesése voft.

Pedig ranatikus nittel felcsendülhetett volna akkor is Petőfinek biztató sora: Félre kislelkűek! Mert a nemzetek, népek szabadságát csak ideig-óráig lehet letipornil

Agyonlőtték az olasz fasisztadirektórium egyik tagját

A gyilkosság miatt elpusztították a merénylőt és megölték az Avanti főszerkesztőjét

FIRENZE. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Firenzében tegnap háromszoros politikai gyilkosság történt, amelyről mindössze egy nagyon rövid, de szenzációs távirati jelentés számol be.

Luporino, a fasiszta direktórium tagja felkereste lakásán Bandinelli szabadkőművest, s arra kérte, hogy jöjjön el a fasiszta ülésre. s ott nyilatkozzék a szabadkőműves köriratról. Bandinelli vonakodott a fasiszta kérésének teljesítésétől, s közben megérkezett Benzolini, egy másik szabadkőműves, a ki revolvert rántott, s Luporinot halálosan, kíséretét pedig súlyosan megsebesítette.

Jöhet a lelketlen uralom, hóhérai, pri-békjeivel, jöhet a mindent leigázó fölényes erő, mely békét nem ismer, csak feltétlen megadást megdermesztheti a népek lelkét a zsarnokság szorongatása, az igazság napja egyszer mégis felderül.

Az aradi tizenhárom nemcsak a magyar-nak, hanem minden elnyomott szabadságnak a mártirja.

Ti népjogokért, boldogságért és igazságért küzdő testvéreik! A magyar nép halottak napján zarándokoljunk el lélekben mindnyájan az aradi vesztőhelyre, s háts szívvel élesszük fel a remény és a hit lángjait. Szeretettel emlékezünk meg azokról, kik érted haltak: Szent Világszabadság! T D.

— A király és családja Alsó-Gárdon szüretelt. Megírta a Brassói Lapok, hogy a király a temesvári állatkéllításon résztvett. Visszajövet onnan átrándult a Gyulafehérvár mellett levő Alsó-Gárdra báró Kemény Árpád szülőjébe szüretre. A királyon és a királynén kívül ott volt Károly trónörökös és neje is. Tegnap délből utazott vissza a királyi család Szinájába.

— Elutaztak az olasz léghajósok Bukarestből telefonálva tudósítónk, hogy az olasz léghajósok tegnap elutaztak Bukarestből. A város a Boulevard szállodában bankettet adott a léghajósok tiszteletére, s azon a főváros minden előkelősége résztvett.

— Óriási tűz egy román petroleum-vállalat ruszesuki raktárában Bukarestből telefonálva tudósítónk, hogy az Atlas-Petrol bukaresti nagy petroleumvállalat ruszesuki raktárában tűz ütött ki. A tüzben körülbelül ötezer hordó petroleum pusztult el, s a kár meghaladja az ötmillió levét. A hatóságok tartóztatták Veszko és Nazarov raktárnokokat, mert az a gyanú, hogy ők gyújtották fel a raktárt, hogy a biztosítási összeghez juthassanak.

— Folyik a tanácskozás a román üzemek villamosításáról Bukarestből telefonálva tudósítónk, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban most folynak a tanácskozások, azzal a svájci mérnök bizottsággal, amely a romániai üzemek villamosítását vállalta. A bizottság megállapította, hogy a munkálatok keresztüljelére elegendő tőke áll rendelkezésre s így a munkálatokat már márciusban vagy áprilisban megkezdhetik. Elsősorban Erdély vízirejét használják fel a munkálatok végrehajtására. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a szükséges tőke még ez év folyamán rendelkezésre áll a bizottságnak. A munkálatok előreláthatólag huszezer munkást fognak foglalkoztatni.

— Betiltották a Cossulich-Line működését Bukarestből telefonálva tudósítónk, hogy a Cossulich-Line hajóársaság irodájában napok óta nagyarányu vizsgálat folyt, mert a társaság ellen egymásra érkeztek a feljelentések, amelyek szerint a Cossulich-Line Besszarábiából tömegesen csábította braziliai kivándorlásra a lakosságot. A lefolytatott vizsgálat adatai igen sok súlyos adatot talál a társaság ellen s a bizottság előterjesztése a munkaügyi miniszterium a hajóársaság további működését betiltotta.

— Szocialista képviselő a kommunisták ellen Budapestről táviratozzák: Györky Imre szocialista képviselő Debrecenben tegnap tartotta beszámolóját. Felszólalt Malasics képviselő is, aki felhívta a kormányt, hogy a legkíméletlenebb energiával rántsák ki a gyékényt a Rákosiakéhoz hasonló szélsőséges mozgalmak alól. Büszke rá, hogy a termelő munkára és demokráciára berendezkedett nyolc milliós magyarság soraiban még hatvan embert sem sikerült megtevesztetni.

A gyilkosság híre óriási fasisztatömeget vonzott a helyszínére, s a tömeg a gyilkost előbb kegyetlenül megverte, s azután valaki a tömegből golyót röpített belé. A felizgatott ellenpárt erre Consolonak, az Avanti főszerkesztőjének a lakása elé vonult, a szerkesztőt súlyosan megsebesítették, akit kórházba kellett szállítani, de még szállítás közben belehalt sebeibe.

A hatóságok a rend fenntartására a legszigorubb intézkedéseket léptették életbe, s elrendelték, hogy ötnél több embernek csoportosulnia nem szabad.

— Ujságíróklub Nagyváradon. A nagyváradai ujságírók hosszabb ideje fog lalkoznak egy ujságíró klub létesítésének tervével, de a hadiállapot miatt eddig nem lehetett megvalósítani. A hatóságok azonban néhány hónappal ezelőtt engedélyezték a klub létesítését s már csak megfelelő helyiséget kellett keresni. Az erre a célra kiküldött bizottság a Rimánóczy szálló tulajdonosaival állapodott meg s a szálló épületében gyönyörű termeket béreltek a klub számára. A helyiségekbe külön kapun, külön lépcső vezet fel. A klub elnökéül egyhangulag Kátona Béla szerkesztőt választották meg. Az ujságíróklub megnyitása november 8-án lesz, az országos ujságíró kongresszus első napján. A kongresszusra Nagyváradra jövetelüket eddig bejelentették Mille Constantin, Gheorge Eftimiu, Góga Octávián, s még számos reprezentánsa a román sajtónak. Az ujságíró kongresszus első napján a színházban díszelőadás lesz, melyen Kádár Imre fogja román és magyar nyelven üdvözölni a kongresszus résztvevőit. Az előkészületek lázas buzgalommal folynak.

— A Széchenyi centennárium Budapestről jelentik: A kultuszminiszteriumban Magyar Géza dr. államtitkárnál kedden délelőtt értekezlet volt, amelyen ez év november 3-án tartandó Széchenyi István centennárium ünnepségeinek előkészületeit beszélték meg. Országos ünnepséget terveznek november 3-án a Magyar Tudományos Akadémián. Az ünnepség részletes előkészítése céljából a jövő héten Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnöklésével nagyszabásu ankét lesz, a melyre meghívást kapnak mindazok a testületek, amelyek az ünnepségekben részt fognak venni.

— Négy százöt kézfogás. Washingtonból táviratozzák, hogy Coolidge elnök tegnap fogadta az interparlamentáris unió négy százöt delegátusát. Az elnök valamennyi delegátussal kezét fogott a fogadtatás végén.

— Kun Béla valóban Bécsben járt. Budapestről jelentik: Bécsből érkezett hírek szerint az Új Nemzedék arról értesült, hogy Kun Béla igenis Bécsben tartózkodott. Teljesen elmaszkírozva kecskeszokált és magyar bajuszt, továbbá térdnadrágot viselt.

— Egy muzeumi felügyelő vandálmusa Rómából jelentik: A nápolyi muzeum felügyelője a reá rótt büntetés miatt elkeseredve, esernyőjével összezsuzta a híres farnezei serleget, amely egyetlen darab onix kőből volt kifaragva. A kár megbecsülhetetlen.

— Porul járt ügyvéd Budapestről jelentik: Lévai Tibor ügyvéd a napokban két millió koronával meg akarta vesztegetni Suhajda törvényszéki íktatót, akivel egyik selyempással vádolt védeccének iratát akarta ellopni, hogy aztán azokat megsemmisítse. Suhajda az ügyet azonnal jelentette előjárónak, akiknek tanácsára szinleg belement a játékba. Amikor az iratokat Lévainak átadta, a készenlétben álló detektívek lefogták az ügyvédet és bekísérték a rendőrségre. Lévai mindent tagad, azt állítja, hogy az iratokat csak lemásolni akarta. Szembesítették Suhajdával, aki azonban szemébe mondta, hogy az iratokat tőle megsemmisítésre kérte. Az ügyvédet előzetes letartóztatásba vették. Lévai arról nevezetes, hogy védője volt a Tiszapörben Dobó Istvánnak, majd legutóbb Léde-rernének. Általában mindig igyekezett hangzatos reklámerekben tünietően ingyen védelmet vállalni.

— A Brassói Székely Társaság október havi rendes ülését október 7-én, szerdán este 8 órakor tartja meg a »Fehér bárány« külön termében. A tagok megjelenését kéri az elnökség.

— Vonatösszeütközés Franciaországban Párisból jelentik: A charlevillei gyorsvonat neki szaladt a személyvonatnak, az ablakok betörték, mire óriási pánik keletkezett. Heten megsebesültek.

— A fillharmonikusok előkészítő iskolája A brassói fillharmonikusok előkészítő iskolájának próbái szombaton délután öt órakor kezdődnek a városi zenekar próbahelyiségében. Azok a hegedűsök, akik már gyakorlottsággal bírnak, ugyanott jelentkezhetnek.

— Bérmozgalmak Bécsben Bécsből jelentik tudósítónk: A bánya és gépiparban a sztrájkmozgalom terjed. A kávéházi és szanatoriumi alkalmazottak béremelésért ultimátumot adtak be a munkaadókhoz.

— Lezuhant egy pilóta-növendék Szombathelyről jelentik: Tóth Ernő pilótanövendék repülőgéppel lezuhant, szörnyet halt.

— Iványi József Jenő iparművészeti tanfolyama Iványi József Jenő iparművész brassói tanfolyamára nagyban folynak a jelentkezések. A tanfolyam három szakára (bátikfestés, montirozás és selyemfestés) még korlátolt számban lehet jelentkezni a Brassói Lapok szerkesztőségében naponta 10–12 óra között, ahol közelebbi felvilágosítást nyújtanak.

— Elsüllyedt két ágyunaszád Helsinkiben, Finnország fővárosában két fin ágyunaszád vasárnap orkánszerű viharban a tengerbe süllyedt. Egy tiszt és ötven legény pusztult el.

— Aspirinrel mérgezték meg magukat Budapestről jelentik: Sipos Lajos magánhitelnek feleségével együtt aspirinnal mérgezték magukat. Az asszonyt könnyebb, a férfit súlyosabb sérülésével kórházba szállították. Ongyilkosságuk oka a nagy nyomor, amelyet elszünni nem tudtak.

— Beomlott egy alagút az Unióban. New Yorkból jelentik: Indiana államban, Richmond város közelében egy vasúti alagút beomlott. Beomlás alkalmával ötvenen voltak az alagútban. Okot ad az aggodalomra, hogy ezek valamennyien elpusztultak.

— Október hatodikának megünneplése Budapestén Budapestről táviratozzák, hogy a ferenciek templomában ma délelőtt gyásztisztisztelet volt, az aradi tizenhárom vértanu emlékére.

— A magyar zsurnalisztika köréből Budapestről jelentik, hogy a Szózat október 6-tól kezdve ismét reggeli lapként jelenik meg. A kormány felhivatalosa, a Nyolcórás Esti Újság, ezután késő este jelenik meg új szerkesztőségi helyiségben és nyomdában, nagy terjedelemmel, egészen új köntösben és gazdag illusztrációkkal.

— Rákosiék az ügyészségen Budapestről írják: Rákosiék bűnügyének referálását Strauche főügyész Miskolczy Ágostonra bízta, ki Ágostonék ellen is vezette a bűnvádi pert. Most az a főkérdés, vajjon statáriális, vagy rendes bíróság elé kerül-e az ügy, amit az ügyész indítvány alapján már legközelebb eldönt a bíróság. Rakovszky belügyminiszter egy újságíróval folytatott beszélgetés során ki jelentette, hogy amennyiben rögtönítélő bíróság elé kerülnek a vádlottak, a büntetés csak halálos lehet, mert a lázadásra elvileg nincs más büntetés. Csak a husz éven aluliak kaphatnak enyhébb büntetést a törvény rideg betűi szerint. Nem tekinthető azonban ki zártnak, hogy ha a bíróság a főbűnösök kivégzésével az elrettentő példát megadta a társadalmi béke és nyugalom megőrzése érdekében: fontos enyhítő körülmények fennforgása esetén a kevésbé bűnös egyéneket életfogytiglani, esetleg tizenötévi fegyházra fogja ítélni.

— Nagy léggyakorlat Newyork felett Newyorkból táviratozzák, hogy a város felett tegnap óriási aranyu légi hadgyakorlatokat tartottak. A támadó repülőrajokról számköböl színes konfettit és papiroskigyókat dobáltak le a gázbombák helyett. A felhőkarcolók tetején felállított géppuskák elhárító tüzeléssel ellentámadást hajtottak végre. A markirozott éjszakai támadás a városban nagy pánikot okozott.

— Mérgezés Budapestről jelentik: A Pannónia étteremben Kovács Aranka harmónicótéves úri nő megmérgezte magát. A Rókusba szállították.

— Áthelyezések a postáról Satanescu postafőnöket híre szerint Temesvárra helyezték el. Satanescu azonban még nem hagyta el állását.

Bettauer gyilkosa — elmebajos

Börtön helyett az örültek házába kerül

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bettauer Hugó írónak gyilkosa, Rothstock Ottó fogtechnikus ma vona felelősségre bünért a büntető törvényszék.

Rothstock ez év márciusában lelőtte Bettauert, akinek írásai nagy fölháborodást váltottak ki a szigorúbb erkölcsi érzületű hirdető körökből. Különösen Seipel kancellár üldözte Bettauert, akinek munkáit romboló hatásának minden morált nélkülözőnek mondták. A Stadt ohne Juden szerzőjét bűnvádi eljárás alá is fogta. Ez a felszított közhangulat nyilván hatással volt az exallált, feltűnési viszkelegben szenvedő Rothstockra. A márciusban az uccán lelőtte a szerencsétlen Bettauert, aki néhány nap múlva belehalt sérüléseibe.

Az elmeorvosok megállapították, hogy Rothstock fogtechnikus dementia praecoxban szenved, tehát nem vehető tetteért felelősségre. A felülvizsgálati szakértőknek más

volt a véleménye; ezek szerint vádlott egy rögeszme uralma alá került, zavart agyú fiatal ember, az elmebetegség határán áll, de azért felelősségre vonható. Ez alapon az ügyben kitűzték a főtárgyalást.

A vádlott ezúttal is azt vallotta, hogy erkölcsi felháborodásában ölte meg Bettauert, kinek könyvei és folyóirata az erkölcs-telen szennyirodalmat képviselték. A tanu-vallomások alapján az ügyész visszavonja az orgyilkosság vádját, mert megállapítást nyert, hogy Rothstock nem orozva, hanem szemben állva lötte le áldozatát s ezért a gyilkosság vádját tartotta fenn. Az esküdtek 12 szavazattal bűnösnek mondták ki Rothstockot, de az elhatározó képesség kérdésére hatan igennel, hatan nemmel feleltek. Az ügyésznek ez alapon megtett indítványára a bíróság elhatározta, hogy a gyilkost elme-egógyintézetbe internáljatja.

— Kifosztottak egy tanárnőt. Nagykárolyból jelentik: Neamtu Aurora tanárnő jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek betörték a lakásába. Mikor a tanárnő az iskolából hazatért, ajtaja nyitva volt és szekrényeit teljesen üresen találta.

— Fedák Sári nem játszhatik Pozsonyban Pozsonyból jelentik: A felvidéki minisztérium Fedák Sári vendéglátóját betiltotta.

— Független Székelység címen új hetilap váltotta fel Sepsiszentgyörgyön az imént megszüntetett Haladás című lapot. Az új lap első számában két tény állapítható meg. Az egyik az, hogy a Független Székelység mögött a liberálisok állnak, élükön R...ca prefekttel, a másik, hogy ez a lap és a székelységnek a magyarságtól való elszigetelését szolgálja. E két tény feltűnő találkozásából pedig kétség-telenül megállapítható, hogy kinek vagy minek a szolgálatában állnak azok, akik az utóbbi időben a külön székely szervezkedés mellett agítálnak.

— Werkman rágalmai népies kiadásban is rágalmak maradnak. A Szózat szombat esti számában foglalkozik Werkman Károlynak »Károly császár hagyatéka« című újabb népies kiadásban megjelent könyvével. Bethlen miniszterelnök a MTI tudósítójának Werkman kiadásával kapcsolatban kijelentette: Ismerem Werkmannak »Aus Kaiser Karl Nachlass« című első ízben múlt év decemberében, második ízben pedig most népiesen megjelent kiadványát. Annak idején a kormányzó ur ő főméltóságának felhatalmazása alapján Werkmann kiadványában foglalt hitvány inszimációkról már nyilatkoztam, és igazán nem tartom a kormányzó ur méltóságával összeegyeztethetőnek, hogy erre a nyilvánvalóan alacsony üzleti érdekből újra, most népies formában kibocsátott kiadványra még egyszer kitérjek.

— Az első magyar nyelvű törvény-gyűjtemény. Dr. Papp János, a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara főtitkára saját alá rendezte és saját fordításában, magyarázatokkal ellátva, egy kb. ezer oldalra terjedő kötetben kiadja az összes érvényben levő közjogi, közgazdasági, igazságügyi, pénzügyi, vám- és adóügyi, valamint iskolai és egyházi törvényeket és rendeleteket. A nagyjelentőségű és minden vállalatot, kereskedőt, iparost, tisztviselőt, ügyvédet, kulturális intézményt, egyházakat és iskolákat egyaránt érdeklő mű ki zárólag előfizetők részére készül és december hó folyamán jelenik meg. Ára 600 lej. Megrendelhető a »Törvények, rendeletek« kiadóhivatalánál. Nagyváradi, amely az érdeklődőknek készséggel szolgál tájékoztatással és előfizetési lappal.

— Modern Muzgó »Asszony a milliókkal« első része kedden utoljára lesz vetítve. A második és befejező része szerdán, csütörtökön és pénteken kerül bemutatásra. Szombaton csupán egy napig »Farsangi mámor« (Nászéjszaka) főszerepben Petrovich és Lenkefi Ica. Előkézfűletben: »Scaramouche« amerikai legnagyobb filmszenzáció, főszerepben a legszebb filmszínész Ramon Novaro. Jön: »Erdők királya« Douglas Fairbankssal.

— Személyazonosság. utóval és vasúti igazolványokhoz szükséges fényképeket a hivatalosan előírt kivitelben legrövidebb idő alatt készít Lang Henrik udvari fényképész. Kapu-ucca 52 szám.

— Elsőrendű menyasszonyi felvételek készülnek Keresztes fényképész műtermében. Brassó, Kapu-ucca 2. sz. Hívásra vidékre is megyek.

Újabb rendelet a kisebbségi iskolák nyugtalanítására

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári tanügyi inspektorátus 146. szám alatt körrendeletet küldött a kisebbségi iskolákhoz, amely az elemi iskolai oktatási kérdést szabályozza. A rendelet szerint a hét osztályú elemi iskolákban a felső tagozaton a fiuknak és lányoknak nem szabad együtt tanulni. Ez új tanterv alkalmazását és új tantermek szükségét jelenti. Munkatársunknak alkalma volt a rendelet felől a kolozsvári tanügyi hatóságnál érdeklődni, ahol a következő felvilágosítást nyerte:

— Ez a rendelet nem jelenti azt, hogy a kisebbségi kötelesek hét osztályú elemi iskolát fentartani. Az elemi iskola felsőbb tagozatának létesítését elvben ugyan elrendeli a törvény, de a gyakorlatban a közoktatási hatóságok a vezérfelügyelő urtól kapott rendelkezés értelmében csak olyan állami, illetőleg kisebbségi iskolákban teszik kötelezővé az elemi felsőbb tagozatának felállítását, ahol erre kellő számú tanítvány van. Így például falun az állami és kisebbségi iskolákban szükség van a felsőbb tagozatra, mert a falun iskolába járó gyermekekből sokan nem tanulnak tovább felsőbb iskolákban. Városokban azonban a legtöbben tovább tanulnak a növendékek és így a felsőbb tagozatra ott csak kevés számú növendék jelentkezik.

Barátságos üzenetváltások a magyar és román nemzetpártok között

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes az a barátságos tónusu kijelentés, amelyet Maniu Gyula, majd főleg Dan Szevér, a román nemzeti párt főtitkára az újságírók előtt tett s amely jóleső ellentétben áll a párt eddigi merev magatartásával.

Ugron István, az Országos Magyar Párt elnöke ma a következőket mondotta Dan Szevér nyilatkozatára vonatkozólag:

— Dan Szevérnek a Magyar Pártra vonatkozó ismeretes kijelentéseit örömmel veszem tudomásul, mivel ez a pártok közt bizonyos közeledést és megértést jelenthet. Megjegyzem azonban, hogy a Magyar Párt a nemzeti párttal ezidőszent semmiféle tárgyalásokat nem folytat. A továbbiakra nézve annak a reményemnek adok kifejezést, hogy Maniu Gyulával, mint a nemzeti párt elnökével való személyes érintkezés és eszmecsere, melyre Dan Szevér most alkalmat keres, mindkét pártra hasznossá és termékennyé válhat és erre már csak ezért is örömmel vagyok hajlandó. A megbeszélés és eszmecsere határain már csak azért sem lehetne túlmennem, mert a csucsai paktum folytán lekötöttnek érzem magam.

Szerkesztői üzenet

Pavel Francisc Bukaresti szeptember 28-án táviratilag érkezett 330 lej, levél nem érkezett, összeggel rendelkeznek.

SPORT

Budapest.

Magyarország 25 km-es kerékpár-bajnokságát Grimm János nyerte meg 37 p. 21.2 mp. országos rekord idővel. Mazak és Uharczky előtt. Az 50 km-es motorvezetési verseny első futamát a német Rommel nyerte meg a magyar Baniczky előtt. A második előfutamban Baniczky legyőzte a német bajnokot. A verseny végén a nézők egy része berohant a pályára a teljes sebességgel rohánló Rommelt feldöntötte. Két néző és két versenyző megsérült.

PÁRIS. A norvég Hoff a rudgróversenyt 415 centiméterrel megnyerte. A távugrásban második 757 cm-rel. Távugrásban első a néger Cator 761 centiméterrel. AACHEN. Huens kisasszony az aacheni uszóversenyen 1 p. 19.3 mp-re javította a hölgy mellúszás világrekordját. PÁRIS. Gáspár magyar atléta a magasugrást 185 centiméterrel holtverseny után megnyerte Lewden francia bajnokkal szemben. BUDAPEST. A tegnapi közölt statisztikában a 4x100 méteren a KAOE által elért 42.7 mp-es eredmény új magyar rekord. Keeskenyi.

III. osztályú—Középmagyarország válogatott 5:3 (2:1). Miskolc.

MLSz. I.b válogatott — Északmagyarország válogatott 3:0 (1:0). Szeged.

SzAK—NSC 5:3 (1:2). A Corinthian díj eldöntőjében a Szegedi Atlétikai Klub legyőzte az NSC-t.

FTC—Postás SE. 6:0 (3:0). Barátságos mérkőzés. Prága.

Sparta—Slavia 4:2 (2:1). A Sparta legjobb embere a magyar Schaffer volt.

Előkelő női divatszalonokban

okvetlenül ott kell lennie a leg-pazarabb kiállítású béli divatlapnak az „Album de bal”-nak. A beálló szezon béli tolettjeinek szenzációs kreációi, gyönyörű kiállításban. Ára 400 lej. — Tekintettel a csekély készletre, ajánljuk az azonnali megrendelést.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Ugyancsak kapható: Star 180 lej, Juno 150 lej, Die Schöne Wienerin (szabásminta) 32 lej, Perfekt Mode 35 lej, Kalapdivatlap, legújabb szám 120 lej, Paris Chic 150 lej, Excelsior 30 lej.

„LUTZ” FESTÉKMŰVEK Timisoara

Egyedüli gyártói a Lutz Ede és Társai lak- és festékgyárak eredeti gyártmányainak.

Zománcok, festékek, lakkok csakis elsőrangú minőségben!

Érettségire,

középiskolai magánvizsgákra osztályösszevonással is a leggyorsabban készít elő a

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII. Dohány u. 84. Teljes anyagi felelősség.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK”-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

KÖZGAZDASÁG

Három terv a középeurópai utódállamok gazdasági együttműködésére

BECS (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utóbbi napokban az európai sajtót olyan hírek járták be, hogy az utódállamok angol tanácsra védelmi blokkba tömörülnek a kommunista veszély ellen és erre vonatkozólag már tárgyalások indultak meg Magyarország és Románia között. A Brassói Lapok bécsi tudósítója mostan megállapította, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, vagy legalább is koraiak. Senkinek vitája nincs a dunai államok egymásra való tekintettel valóban védekezniük kell a bolsevik uralommal szemben, azonban minem az egyetlen állam részéről sem történt konkrét ajánlat a politikai együttműködés megvalósítására. Ezzel szemben, mint a Brassói Lapok bécsi tudósítója beavart, hogy a duna menti államok gazdasági együttműködéséről, amelyet különösen a Népszövetség szeretne megvalósítani. A Népszövetség már mostan befejeződött konferenciáján akarta tárgyalni a középeurópai utódállamok gazdasági együttműködését, Benes indítványára azonban a tanácskozást decemberre halasztották. Csehszlovákia nagy akadályokat támaszt és diplomáciai körökben félnek attól, hogy Benes ismét meghiusítja a terv megvalósítását. Eppen ezért már három formája merült fel a középeurópai gazdasági blokknak és valószínű, hogy a Népszövetség ankétje mind a három tervvel foglalkozni fog.

Az első lehetőség Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Jugoszlávia vámuniója. Ezt a tervet azonban gazdasági körökben megvalósíthatatlannak tartják, mivel az egyes államok iparvédelmi vámpolitikát folytatnak.

A második terv Ausztria, Csehszlovákia és Olaszország vámuniója. Ez azonban már is meghiusultnak tekinthető Anglia ellentéte miatt. Anglia ugyanis nem tűri, hogy iparának és kereskedelmének ez az 50 millió lakosú egységes vámterület versenyt támasszon.

A harmadik terv és ennek vannak a legnagyobb esélyei a megvalósításra, erről tárgyalnak mostan — kedvezményes vámtételek rendszerének bevezetése Olaszország, Ausztria és Csehszlovákia között. Ezt a tervet Anglia sem ellenzi, mivel ez csak lazább együttműködést jelentene a három állam között.

Az ismertetett tervekből kitűnik, hogy az együttműködést egyelőre nem akarják kiterjeszteni Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára. Az első tervben ugyan Magyarország és Jugoszlávia is szerepelnek, azonban különböző fennforgó érdekellentétek miatt legjobb esetben is csak a harmadik terv megvalósulásával lehet számolni. Tehát legteljebbről lehet tehát beszélni, hogy később bővítik ki ezt a gazdasági blokkot Magyarországgal, Jugoszláviával és Romániával.

A Szatmári Leszámitolóbank kényszeregyezsége

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A legnagyobb és legnépszerűbb szatmári pénzintézet, a Leszámitoló Bank kényszeregyezségeiért. A hitelezők zöme elfogadta a bank 65 százalékos ajánlatát, de egyes hitelezők a törvényszék határozata ellen a táblához fordultak, ahonnan most jött le a határozat, mely szerint a tábla a benyújtott felszámolási elutasítást és jóváhagyta a kényszeregyezségi ajánlat elfogadását. A táblai határozatot most kézbesítették s ezzel a kényszeregyezés jogerőssé vált, ami azt jelenti, hogy a bank hat hónap múlva köteles megkezdeni az egyezség szerinti 65 százalékos kifizetését. A tábla indoklásában megállapította, hogy a bank vezetésében hiányzott ugyan a kellő elővigyázat, de rosszhiszemű cselekmények nem történtek. Egyes hitelezők azon a címen kérték száz százalékos kiegyenlítést, hogy ők megnevezett céllal, átutalási rendelkezéssel vagy letétként helyezték el pénzüket a bankban. A táblai határozat azzal az indoklással utasítja el ezeket a felbecsüléseket, hogy minden követelés, mely után a bank bármely címen kamatot fizetett, az egyezség alá tartozik. Még abban az esetben is, ha a hitelező határozott rendeltetéssel utalta az összeget az adós bankba. A Leszámitoló Bank igazgatósága most tartott ülésén a legújabb mérleg alapján megállapította, hogy a bank pontosan elég fog tudni tenni kötelezettségének. Az igazgatóság még ma döntött abban a kérdésben, hogy a bank fenntartására, vagy felszámolására tegyen-e javaslatot. Arról is szó van, hogy valamelyik pénzintézet átveszi a Leszámitoló Bank egész vagyoniállagát és magára vállalja a kényszeregyezés lebonyolítását, melynek megtörténte után átszervezve, új életre hívja a bankot.

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, október 6

A világpiacon nincs lényeges változás.

A belföldi piacon lánghán indul a forgalom a keresethiány miatt. Később barátságos irányzat alakul ki. Délben egy svájci frank 40.15 lej, egy angol font 1014, egy dollár 207 és háromnegyed, egy francia frank 9.75, egy olasz lira 8.50, egy csehszlovák korona 6.19, egy shilling 29.55, egy lejért 310 magyar korona.

Zürich. Devizák. Nyitás: száz német márká 123.45, egy dollár 5.18 és háromnegyed, egy angol font 25.10 és ötnyelcad, száz francia frank 24, száz olasz lira 20.85, száz csehszlovák korona 15.35, száz dinár 9.18 és háromnegyed, száz lej 2.47 és fél, tízezer magyar korona 0.7255, tízezer osztrák korona 0.7315.

(—) Mivel magyarázza a lengyel kormány a román gyümölcsimport ellen hozott intézkedését? Tudvalevő, hogy a lengyel kormány egy újabb beváltott intézkedéssel elzárta a határokat a román gyümölcsbevitel elől. Román körökben ezt a lengyel eljárást a román szénvámok felemelésével hozták kapcsolatba, s represszáliát látnak a román szénvámok miatt. A lengyel kormány híre miatt most jegyzéket intézett a román kormányhoz, amelyben kijelenti, hogy a román gyümölcsbevitel ellen életbe léptetett intézkedések nem irányulnak Románia ellen, hanem általános jellegűek, amelyeket Lengyelország helyzete tesz szükségessé, semmiesetre sem ellenintézkedés a szénvámok felemelése miatt. A lengyel kormány kijelenti egyúttal, hogy a gyümölcsbevitel korlátait nem áll módjában megszüntíteni.

(—) A csekkforgalom bevezetése a román postára. Közöltük annakidején, hogy a román posta- és táviratigazgatóság a csekkforgalomnak a román postára leendő bevezetésével foglalkozik. Bukaresti jelentés szerint a bevezetés 1926 január elsejével kezdődik, az eredeti tervvel ellentétben azonban ezt az intézményt egyelőre csak Bukarestben és Temesvárt állítják fel, míg Nagyváradra és Kolozsvárra később kerül sor.

(—) November hetedikével meg akarják szüntetni a szlovén pénzügyi betéti üzletet. Az új csehszlovák banktörvény alapján november 7-én a szlovén pénzügyi betéteknek, amennyiben nem lesz már birtokukban az új koncesszió, a betéti üzletet egyszerűen és minden átmenet nélkül be kellene szüntetniük. Ez ügyben a pénzügyi betétek érdekeltjei újabb memorandumot adtak át a csehszlovák kormánynak, melyben rámutat arra, hogy ez esetben a pénzügyi élet katasztrofális megrendülése állna be Szlovéniában, és ismételtlen kéri a kormányt, hogy a régi magyar kereskedelmi törvény alapján szerzett jogot a betéti üzlet gyakorlására ugyanolyan joghatállyal ismerje el, mint a köztársaság történelmi részének pénzügyi betéti részére az osztrák kormány által annakidején kiadott engedélyeket. A pénzügyi világ feszült figyelemmel várja a csehszlovák kormány döntését és reméli, hogy illetékes nyílen győzni fog a helyes belátás.

(—) Minő bankjegyek érvényesek Németországban? A Német Nemzeti Bank igazgatósága valamennyi bankjegyet, melyeknek kiállítás dátuma 1924 október 11-e előtti időből való, bevonja. 1925 június 5-ével elvesztették ezek a bankjegyek törvényes fizető-eszköz jellegüket. 1926 július 5-ig azonban a Nemzeti Bank minden pénztáránál elfogadják még a bankjegyeket kifizetés fejében vagy beváltásra. Beváltási kúcsul egy billió márkáért egy arany márkát adnak.

Hirdessen a Brassói Lapok-ban!

Egy örömről ezer fájdalom

REGENY

Írta: SZINI GYULA

32

Magam elé merengtem és észre sem vettem, hogy Pierre Duclos belépett.

Duclos nyomban észrevette Anna asszonyt, feléje sietett, mosolyogva megrázta a kezét és halkán szólt:

— Ugy-e meghocsát hogy megyek? Ez az amerikai már egy óra óta vár itt rám. Diótörő, kemény arcáról úgy-e le sem lehet olvasni, hogy vacsorára milliókat szokott fogyasztani? Már egy csomó embernek a milliót falta föl egy perc alatt és meg sem látzik rajta. Nézzé, milyen sovány.

Pierre Duclos fölem is elbucsuzott és az amerikaival együtt távozott. Egyedül maradtunk az olvasóteremben. Megjelent a pincér és annak jelöl, hogy a milliók már eltávoztak, lecsavarta a villamos narancsokat, kivéve azt a kettőt, amely a fejünk fölött égett. A ragyogó terem átváltozott bizalmas szobává, amelynek kandalló-sarkában egyedül virrasztottunk, az alvó hotel felett.

— Boldog ember ez a Pierre Duclos, — mondta Anna asszony, akit egyedüllétünk zavarba ejtett. — örökre jókedvű, tréfás, mindig terveket kovácsol és pénzt csinál. Acélidegek vannak, friss ember és én csodálom őt.

— Csak csodálja? — kérdeztem gyanakvóan.

— A férfiassága, az eszéssége is tiszteletet gerjesztenek. — felelte Anna asszony. — Ön még nem ismeri alaposan ezt az embert. Nekem már megvallotta minden titkát és nagyon jól tudom, hogy mit jelent ez az amerikai milliommós. Talán észre is vette ön, hogy a szememmel némán szerencsét kívántam Pierre Duclos-nak.

— Meg is irigyeltem érte. En ilyen pillantást sohasem kaptam még magától.

— Szeretném, Laborc, — szólt az asszony, — ha egyszer mindenkorra fölhangyna ezzel a hanggal. Elmondtam életem egész történetét és megmagyaráztam ön előtt a helyzetemet. Ebből láthatta, hogy nem rólam van szó, hanem Zerlináról. Hűséggel, jósággal, önfeláldozással tartozom neki, mintha a saját gyermekem volna. Szeretném, ha ön is érezné, hogy ez a szegény leány egészen ránk van utalva, a mi kezünkben van a sorsa. Nagyrészt mi vagyunk az oka, hogy köztünk van és elszakadt az apja házatól. En az ön helyén lelkiismeretfurdalást éreznék és teljesíteném a kötelességemet.

— Megértettem mindent és nem kell semmit sem aláhuzni a számomra, — felelt.

— Még mindig nem ért engem teljesen. — mondta Anna asszony, — világosabban kell tehát szólnom... Ha szeretném is magát, Laborc, ha szívem minden dobbanása csak önt kívánná, akkor is menekülnöm kellene a szerelem elől; meg kellene ragadnom minden eszközt, hogy védekezzem az ön állhatatos makacssága ellen. Ha nem volna erőm elutazni, elszakadni, akkor két kézzel kellene kapaszkodnom Pierre Duclos után, aki érdeklődik irántam.

— De hát miért?

— Lássa, hogy mégis alá kell huznom a maga számára mindent. — felelte az asszony. — Maga egészen megfélemedezett már róla hogy helyet kért egyszer egy fiatal leány szívében és hogy ez a leány az ifjuság mámorában, az ébredő asszonyi ösztönök árjában ön felé sietett, megnyitotta ön előtt a szívét az első szerelem rajongó némaságával... Tudja-e, mi az: egy leány első szerelme? Azon a helyen, ahol először fogamzik meg lelkében a szerelem, az istenek láthatatlan templomát emelnek.

Minden elmulhat, de ez a templom örökké fennáll és amikor legkevésbé akarjuk, álmainkban hirtelen fölemeli ragyogó falait és mutatja színhelyét, hová más emberi szem nem juthat el idegen nem férközhetik... Ezt a templomot nincs jogom lerombolni.

— Hát ha téved? — védekeztem. — Maga olyan vak szeretettel ragaszkodik Zerlinához, hogy képes egy ilyen tulságosan fiatal leánynak pillanatnyi szeszélyét földreismerni. En egészen másképp képzelem az első szerelmet, mint amennyire Zerlina elárulja. Abban a levélben, amelyet Franzenfestéből írt, egy árva szó említést sem tett rólam nem kívánta az én segítségemet, lovagias védelmemet. Ha maga nem hív engem, én otthon maradtam volna.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Silvania Műszaki R. T.

Kórház-u. 64. Brassó, Kórház-u. 64.
Sürgőnycim: SILVANIA. Telefon 89 és 125.

A König Friedrich Augusthlitte Dresden vezérképvislete raktárról szállítja a gyár gyártmányait u. m.:

**keretfűrész, minden-
famegmunkáló
gépet,** butor-, bognár és fűrészüzem részére.

Astra-benzinmotorok és szerszámgépek lerakata.

Allandó nagy raktár mindennemű műszaki cikkekben.

KÓSA ALBERT

2181 elsőrangú uridivat
SZABÓ-ÜZLETE
BRASSÓ, KOLOSTOR-UGCA 29 SZ.
Ajánlja dűsan felszerelt raktárát angol és belföldi szövet-ujdonságokban.
PONTOS ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált, francia és angol áruknál az

**M. M.
Konzervgyár**
Timișoara

M. M. Befőttei
és
M. M. Jamei

melyek minden
nagvobb csemegeüzletben káphatók.

Eladó földgázüzemű tégl- és cserépgyár

közvetlenül a vasut és országut mellett, 8 kat. hold ingatlan, komplett földgázvezeték és szabályozóberendezés, 9 szárítósín, kb. 80 000 cserépráccsal, részben téli műszáritásra is berendezve, gépház, lakatos- és kovácműhely, munkaterem, 2 drb földgázra berendezett égetőkemence, földgázmotor, komplett tégl- és cseréprés, tartálékgyógyp, saját iparvágány és telefonvezeték, kb. 4 km. kisvasuti vágány megfelelő kocsikkal, működési engedély, iparpártolási kedvezmény, hosszú lejáratú földgáz- és iparvágány-szerződések. Ara tehermentesen másfélmillió lej, mely részletekben is fizethető előnyös feltételek mellett Kaucióképes egyéneknek bérbe vagy haszonrészesezés mellett is kiadó. // Eladással megbízva: Közgazdasági Bank R. T., Dicsőszentmárton.

2112 Eternit pala és cserép tödést. tervezést, al- és magas építést, kedvező árak és feltételek mellett vállalok. — Állandóan raktáron van cement mész, pala, cserép, tégl, gipsz, stukkaturná, schamott-tégla, asztal- és kátrány, s. b. — d. n. m. építőanyag, cement áru és tüzelőanyag. Szolid árak! — Pontos kiszolgálás! — Szolid árak! Nagymihály Sándor, Kézdivásárhely. Flók telepek: Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda és Tusnád község

Figyelem! Fontos mindenkinek!

Mielőtt ruhászkülségletét beszerezné, győződjön meg vételkényszer nélkül, hogy férfi- és gyermekruháit legolcsóbban a most megnyílt

Rosenberg M.

férfi- és gyermekruha-áruházában szerezheti be.
Brassó, Kapu-ucca 40. szám.

Telefon
szám
774.

Fénymásolópapírok, rajzpapírok, vázlat és milliméter-papírok, másolóvaszon. Képviselet és raktár
201 **Kerschner E. Brassó.**

Eladó

70 hektóliter óbor.
Érdeklődni Katalin
ucca 29 szám alatt.

Arverés.

A Cenkalja A. 9. hsz. alatti ház nagy kerttel elárvereztetik szerdán, okt. 14-én d. u. 3 órakor Dr. Ziske Viktor ügyvéd irodájában Fekete-u. 58 sz.

Közelebbi feltételek megtudhatók ugyan-
oitt. 11651

Pályázati hirdetmény.

A Háromfalusi Gazdakör Mezőgazdasági Szeszgyár szövetkezet ügyvezető tisztviselőt keres, aki az üzletet s könyveléseket vezesse. Fizetésre vonatkozólag ajánlatokat kér és teljes tájékozódást ad az igazgatóság. Tár-
lungeni (Tatrang, Brassó megye.)

Tatrang, 1925. okt. 4-én.

11652 Az igazgatóság.

Arverési hirdetmény.

A Háromfalusi Gazdakör Mezőgazdasági Szeszgyár Szövetkezet a tulajdonát képező gyáristállót az 1925-26. termelési évre 1925. okt. 11-én délután 3 órakor a szövetkezet irodahelyiségében Tatrangon 1040 házszám alatt ny. árverezésen bérbe adja.

Ugyanakkor a szeszgyár mellett levő, a szeszgyár tulajdonát képező kert három parcellában nyílt árverezésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Feltételek a szeszgyár irodahelyiségében naponként délelőtt 12 óráig megtudhatók.

11653 Az igazgatóság.

Ha jó olvasnivalót akar,
kérjen

díjtalan könyvárjegyzéket
a Brassói Lapok könyvosztályától

A szív legmélyebb fájdalomával tudatjuk úgy a magunk, valamint az összes rokonság nevében, hogy a forrón szeretett apa, nagypapa, dédapa, testvér és rokon

Salánky Károly

f. hó 5-én, d. u. 2 órakor, életének 78-ik évében, rövid, súlyos szenvedés után elhunyt. Drága halottunk hült tetemét f. hó 7-én d. u. fél 4 órakor fogjuk a postaréti temető halottus házából, ref. szertartás szerint, örök nyugalomra helyezni.

Brassó, 1925. október hó 6-án.

A gyászoló család.

HÖLGYEK

diszkrét toalettjükhez
használják csakis az

11482

OXIDOL-t

Fertőtlenítő, szaga'nitó. méregtől mentes nem árt a bőrnek, nem rontja a toalett eszközöket. A leghíresebb orvos professzorok használják és ajánlják szüléseknél és női bajoknál. ooooooooooooo

Kapható: drogeriákban
és gyógyszerárakban.

SKI

2175

a szezon megkezdése előtt még
régi áron.
Gust Hermann, fotó- és sportruház Brassó,
Rózsatér 9.

SZÖNYEG-HÁZ

Asztali szőnyegek,
Butor-szővetek
Függönyök
Futószőnyegek
Gyapju takarók
Nagy választék

ORENDI M. és Tsa.

Brassó, Kapu-u. 60 — Telefonszám: 340.

Telefon
szám
774.

„EOS” üzleti könyvek,
„EOS” átiró könyvek,
„EOS” másoló könyvek
papírraktár Kerschner E. Brassó.

Ingyen! Ingyen! Ingyen!

Egy „OMEGA” kettősfedelű aranyóra Lei 10.000 értékben, (Frajli Roller București cég által szállítva Str. Carol 50) I. egy luxus kivitelű 10x15-ös, TROPEN-KAMERA 1:4.5-ös ZEISS TESSAR-ral, három kettős kazettával, hármass kihuzattal Lei 20.000 értékben, egy NOWOTHNY gyártmányú, kitűnően belőt Hammerless kétsővű vadászfegyver Lei 10.000 értékben

lesz ingyen kiosztva vevőink között!
További felvilágosításokkal szolgál 2 lejes választéky ellenében

„Hubertus” București, Str. Belvedere 2.
Foto-, mozifelszerelési-, vadászati- és radio cikkek
behozatala. 2198

Teljes nyomdaberendezés

11621

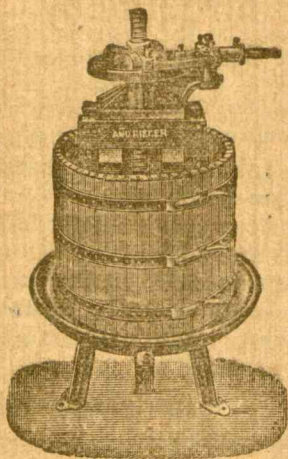
gyorsajtóval és anélkül, téglaprésszel, 1500 kg
betűanyaggal, stb.
jutányosan eladó.

Ajánlatok a „Saxonia” hirdetési Irodához, Brassó,
Károly herceg-ucca 11 szám alá küldendők.

Száva Gerő diszes temetkezési vállalata
Brassó, Kolostor-ucca 10. szám.

2150

Szőlősajtókat,
Szőlőzuzókat,
Almazuzókat,
Gyümölcsaajtókat,
Olajsajtókat,
Olajmagtörőket

Elsőrendű minőség!
Kifogástalan kivitel!
Hosszu tartósság!
Olcsó árak!

smertetőt és ajánlatot ingyen küld a

Rieger And. Gépgyárak r.t. Sibiu-Nagyszeben.

1 656

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 4 lei. Vastagabb betűvel 8 lei. — Állást keresőknek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 40 lei.

Gazdatiszt, koránkelő, erélyes, — azonnali belépésre kerestetik, ki nagyobb gazdaság belterjes kezelésében teljes jártassággal bír. Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal és fizetési igénnyel Ete gazdaság, Andrid. Jud. Szatmár, adandó. Bemutatókozásra meghívás esetén saját költségén tartozik. 11628

Alig használt Buick 6 hengeres, 4 üléses legújabb típusú személyautó eladó. Cim 11625 szám alatt a kiadóban.

Eladó házhelyek a fehér kaszárnya közelében a Tömös patak partján, jutányos áron Cim 11624 szám alatt a kiadóban.

Bérbeadó Sepsiköröspatakon (Háromszék m.) a gróf Kálnoky féle szeszgyár. Feltételek megtudhatók dr. Kertész Jenő ügyvéd irodájában, Szt. Gheorghen. 11604

Jó varrónő ajánlkozik házakkhoz, Eléna Laba, — Costei c. 5 11580

2 c/m, h. Burgonyát, rózsza és hópehelyt I, a minőségűt vesz Popa Livius, Arad. Str. Bariju (Rakóczi) 14. 11574

Családi házat, azonnal beköltözhető, keresek U-ucca 13. 11560

A „Kiss”-féle kenyér a piacon újból kapható, 11559

Leányok felvétetnek a

„HESS” r.t.-nál
Brassó,
Gácsmajor 3 sz.

Kereskedő alkalmas bármilyen irodai, raktárnoki, fűszer, rövidáru, festék és italszakmákban állandó alkalmazást keres. Ajánlatokat „November” 11581 jellegre a kiadóba kérek.

Diesel motor 40 HP, Diesel 30 HP. szivógáz-motorok azonnal szállíthatók. Comand gőzgép, egy drb. 80 HP. Shcuttleworth 70 HP. Höcker 50 HP. Marscaall, mind gyárilag javítva azonnal szállíthatók. Friedrich Testvérek Gépgyára. Timisoara. 2180

230 literes réz pálinkafőző üst raktáron. Bartha Árpád. Szt. Gheorghen — Sepsiszentgyörgy. 11629

Erdélyben jól bevezetett üveg- és porcelán utazó

képviselőt vagy

állást keres. Leveleket „Szakember” jellegre a kiadóba.

Ango - Lack Marron (Acajou)

legfinomabb áru, kapható:

S. FISCHER

bürogyártmányok eladásában

BUCUREȘTI, Str. Lipsanilor 90 (In strada) 1164

Kifutó fiúk vagy leányok felvétetnek a Brassó Lapok kiadóhivatalában

Cukorka-mester, ki szakma minden ágát tökéletesen érti, azonnal felvétetik Sepsiszentgyörgy csokoládé és cukorkagyárban. 1165

Középkorú oklevéluriember házastársa venne független urna 200.000 lej készpénzzel. Pénze Brassóban telek könyvileg házára biztosítva. Ajánlatot melóbb Zamcesek, Brassó, Lövész ucca B. s. kérek. 1166

Bolonyában 1 szobakonyha gyermektelen házaspárnak kiadó. — Cim 11607 szám alatt a kiadóban.

Egy butorozott szoba, ágyval kiadó. Brassó — Szítás-ucca 38, a 1165

Almólnárt, műmalomban jártas, szakképzett keres Erzsébet malom Osoarheiu. — Fizetés meg egyezes szerint. 1164

Pertekt magyar nemgyors és gépirónót keres aradi textilnagykereskedő cég. — Románul tudó előnyben. Ajánlatok Rudolf Mosse. Arad hirdetőirodájába küldendők. Pertekt 1925. jellegével. 1164

Gyógyszertár Háromszék megyében megfelelő anyagraktárral, házaz vagy anélkül sürgős családi okok miatt előnyösen eladó. Cim 11647 szám alatt a kiadóhivatalban

Lakóház hat szobás, tűzhehelyiségek, melléképületekkel, kerttel, Háromszéken, nagyközségben eladó. Cim 11647 szám alatt a kiadóhivatalban

Ügyes kifutó ház azonnali belépésre keres Ofa, Str. Brutarilor 7. 1164

Kályhák és takarótűzhelyek eladók. Ertekezni — Honterus ügygyár. 1164

Iroda kisasszony keresetnek, ki a könyvelésben és a gépirásban jártas. Gál Albert, Brassó Kapu-u. 68. 1164

2-3 szobás egyszerű de tiszta, egészséges lakást keresek. Bővebbet kiadóban.

Borosineun (Arad m.) piactól negyven méternyire bármely ipartelevnek — gabonarakárnak megfelelő épület mellé helyiségekkel, beszerelt legmodernebb gőzfűtő 40 m² tűzfűtővel, 7 legkönyomású Buler-kazal 10 HP. stabil gőzgép, gyapjufésülő és ványolpeksütőde üzemképes állapotban más vállalat mint jutányos áron külföld is eladó. Polonyi Sándor Chisineu. Telefonszám 1164

Főgépész, vagy gépésállást keresek szeszgyármalomba, vagy sörgyármalomban. Összes gőzgép-vizsgárendelkezem. Diesel motort és mindenfajta gépet szakszerűen kezelem, és összes javításokat, vagy szereléseket szakszerűen végzem, ugy málmí, szeszgyári, vagy sörgyári gépeket is. legelő helyemen nyolc éve mint főgépész működöm nagy Graci Diesel motornál. — Jó bizonyványokkal rendelkezem. Próbát időt elfogadom. Leveleket fizetés megindításával. Volt szerző 11645” jellegre a kiadóba kérek.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körirógépeén Brassóban